Է ՏԱՐԻ 2018 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 29 ՀՈՌԻ 1383–Հ. Տ. 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890–Ն. Տ. 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1890–ՀԻՃՐ. 5 ԷՊԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1308 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար 160
» » 80
» » 40
Գաւառաց » 200
» » » 100
Օտար երկիրներու համար 50
» » » » » 25
Գրաւոր գրկուած լրագրաց համար նոր գրութիւնների գին և խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն չեն լրատարուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՒՍՏՐԻՈՅ-ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐ

Աւստրիոյ տասն և եօթն նահանգային երեսփոխանական ժողովոց տարեկան աշնանային նստաշրջանք բացուեցան հոկտ. 14ին, և Փրակայի նահանգային ժողովոյն արարք ուշի ուշով կը դիտուին. որովհետեւ Տէրութեան ապագային նկատմամբ կարեւոր հետեւանք կրնան ունենալ, կ'ըսէ Թայմսին Վիեննայի թղթակիցը. Խնդիր է թէ այս ժողով պիտի քուէարկէ՞ Զեհերուն և Գերմաններուն իրաւախոհութեան վերաբերեալ ծրագրերը, զորս Պոհեմիոյ գերման և չեհ կուսակցապետք որոշեր էին տարւոյս սկիզբն ի Վիեննա. Փրակայի ժողովոյն սոյն խնդրոյ մէջ բռնելիք ընթացքին վրայ երկբայութիւնն ա՛նքան մեծ է որ Թաաֆֆէ կոմսին և իւր նախարարութեան հրաժարման զրոյցներ վերստին լսուեցան անցեալ շաբթուն. եթէ գերման-չեհ իրաւախոհութեան ծրագիրք մերժուին, նախարարապետը պիտի հրաժարի եղեր, քանի որ Զեհերը սիրաշահելու քաղաքականութիւնն ի դերեւ կ'ելնէ, և ո՛չ միայն նախարարներու այլ և վարչական դրութեան փոփոխում անհրաժեշտ կը դառնայ.

Խնդիրն երիտասարդ չեհ կուսակցութեան որոշումն կախում ունի.

Երբ Վիեննայի գերմաներչեհ յանձնաժողովը դումարեցաւ Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր բացողոյ բաղձանաց համար, հին Զեհերն, ընդ անօրինութեամբ Տքթ. Ռիկլրի և Նվարցենպերկի իշխանին, հաշտարար ոգւով բանակցեցան իրենց գերման հակառակորդաց հետ, և առժամանակ մի ամենայն ինչ իր կարգին ընթացաւ. Բայց երիտասարդ չեհ կուսակցութիւնն, այսինքն՝ Պոհեմիոյ վաղեմի թագաւորութեան վերահաստատումն և Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր իբրև Պոհեմիոյ վերհապետ թագադրութիւնը պահանջող արմատական կուսակցութիւնն երբեք չհաւանեցաւ Վիեննայի իրաւախոհութեան, և Պոհեմիոյ դատը մատնած լինելու ամբաստանութեամբ՝ այնքան հարուածեց հին Զեհերն որ ասոնք սրտաբեկ մնացին, և գաւառային ու քաղաքային ամեն ընտրութեանց մէջ, հին Զեհերն յաղթուեցան. Երբ Փրակայի նահանգային ժողովոյն գարնանային նստաշրջանը փակեցաւ յունիս 3ին, իրերն անելիվիճակի մը եկած յանգած էին. երիտասարդ Զեհք ո՛ւր որ մեծամասնութիւն ունէին՝ Գերմանները կը դատափետէին, հակառակ Վիեննայի իրաւախոհութեան, և հին Զեհերուն ամեն դիտողութիւնները կը մերժէին կ'արհամարհէին. Ցուսահատած եւ զղուած, Տքթ. Ռիկլը, երկար տարիներէ հետէ չեհ կուսակցութիւնը վարելէն ետեւ, քաղաքական կեանքէ բոլորովին քաշուիլ խորհեցաւ. բայց զինք ետ կեցուցին այս դիտաւորութենէ, և վերջերս Վիեննա գալով ջանացան նոր զիջումներ ձեռք բերել Թաաֆֆէ կոմսէն, և յայտնի չյաջողեցաւ. Թաաֆֆէ կոմս չէր կրնար ամեն բան Զեհերուն զոհելով Գերմաններն իրեն դէմ ոտք հանել.

Հին Զեհք հիմա կը խորհին որ եթէ Վիեննայի իրաւախոհութեան հաւատարիմ մնան, երիտասարդ Զեհք զիրենք պիտի ջախջախեն առաջիկայ ընտրութեանց մէջ, այնպէս որ բովանդակ չեհ կուսակցութիւնն երիտասարդ Զեհերէ պիտի կազմուի այսուհետեւ. Իսկ եթէ իրաւախոհութիւնը վերջապէս մերժուի չեհ ազգին կողմէ, Թաաֆֆէ կոմսին հրաժարմամբ Աւստրիոյ կառավարութիւնը պիտի անցնի բացարձակ գերման քաղաքագէտներու.

Պոհեմիոյ մէջ Զեհք երեք միլիոն են և Գերմանք երկու միլիոն. Զեհք զիրենք եւեթ բուն երկրացի և Գերմաններն օտարական կը համարին. Վիեննայի իրաւախոհութիւնը Պոհեմիոյ գերման պատկառելի փոքրամասնութեան իրաւունքները սահմանելով եւ երաշխաւորելով հանդերձ՝ Զեհերուն առաջուան իրաւունքները չէր փճացուցած. Հին կամ չափաւոր Զեհեր ի Վիեննա գոյացեալ իրաւախոհութիւնն իրենց ազգին համար մասնաւորապէս և իրենց հայրենի բնագաւառին՝ Պոհեմիոյ՝ համար ընդհանրապէս օգտակար կընկատէին. Երիտասարդ Զեհերուն անհամբերութիւնն ամեն բան կը փսանդէ, և Գերմանաց ու Զեհաց ոչ քով քովի հանդարտիկ հայրենակցութիւնն անկարելի կ'ընէ. Գերմանք տոկուն ցեղ մ'են, իրենց չեհ հակառակորդներուն ազգական յատկութիւններուն վրայ համարում չունին, և իրենց իրաւունքներն և Պոհեմիոյ մէջ իրենց ցեղային ինքնուրոյն գոյութիւնն ոչ ոքան չեն ծախեր Զեհերուն. Պոհեմիայէն դուրս Զեհ չկայ, բայց Պոհեմիայէն դուրս դարձեալ Աւստրիոյ սահմանաց մէջ վեց միլիոն Գերմանք եւս կան, որք արդէն կ'ըսեն թէ Պոհեմիոյ մէջ իրենց գերման հայրենակիցներուն Զեհաց երեսէն քաշածը շատ եղաւ. Թաաֆֆէ կոմսին քաղաքականութիւնն աւստրեան Տէրութեան զանազան ցեղերն ու ժողովուրդները սիրաշահելու և հաշտու միաբան պահպանելու սկզբան վրայ կը կայանար. Երբ Վիեննայի իրաւախոհութեան վերջնական մերժմամբ այս քաղաքականութիւն բոլորովին ի դերեւ ելնէ, ո՛չ միայն Թաաֆֆէ կոմսի նախարարութեան այլ և իւր քաղաքականութեան փոփոխումն հարկաւոր կրնայ դառնալ, և Ֆրանց Եոզէֆ Կայսր կը պարտաւորի Տէրութեան վարչութիւն յանձնել աւստրիացի գերման տարրին, որ ինչպէս տասն և հինգ տարի յառաջ, այսուհետեւ ալ կրնայ վարել զԱւստրիա սա սկզբամբ թէ գերման ցեղը պէտք է տիրող ցեղը լինի Աւստրիոյ բաժնին մէջ.— Աւասիկ շատ կնճռոտ կացութիւն մը, յորում Զեհերուն ընթացքը բնականապէս մեծ հետաքրքրութեամբ կը դիտուի.

ՍԼԱՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ռուս կառավարութիւնն որոշեց տարեկան 30,000 բուպլի նպաստ մը տալ Զէթինեէի աստուածաբանական ճեմարանին, և նոյնչափ գումար մը Փրակայի օրթոտոքս եկեղեցւոյն.

—Սերպիոյ Ալէքսանդր թագաւորն ռ. թնամակալք չուզեցին ներկայ լինել Սրբոյն Սաւայի համասլաւեան կրթարանին բացման հանդիսին, որ անցեալ շաբթուն կատարեցաւ Պելկրատի մէջ. Բայց ներկայ էին Սերպիոյ կրթական և կրօնական նախարարն և երմոական նախարարն. Միխայել Մետրապոլիտ իւր քարոզին մէջ Սրբոյն Սաւայի ընկերութեան քաղաքական պարտաւորութեանց վրայ խօսեցաւ, իբրև միջոց սերպիական գաղափարին ծաւալման.

—Սերպիոյ մէջ այժմ աւելի քան 300,000 անձինք ընտրողութեան իրաւունք ունին, և ասոնցմէ 185,000ը միայն իրենց ընտրողական իրաւունքն ի գործ դրին Սքուփչինայի վերջին ընտրութեան մէջ.

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐ

Ռուսական ադրիւբէ տրուած տեղեկութեանց նայելով, Անգլիացիք այս պահուս յիսուն հազար զօրք կը համախմբեն աֆղանեան սահմանաց վրայ իբր թէ ռազմափորձերու համար, բայց իրօք թող չտալու համար որ Աֆղանստանի կողմէ արշաւանք մը լինի դէպ ի Հնդկաստան. որովհետեւ, ինչպէս անցեալները ծանուցուեցաւ, ազդեցիկ մարդ մը, Տէրվիշ Ջան Տէօվլէթ անուն, ժամանակէ մ'ի վեր կրօնային զգացմանց կոչումի կ'ընէ Աֆղանստանի մէջ, և պատերազմ կը պահանջէ իւր քարոզութեամբ.

ՇԱՀՈՒ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ

Օտեսայի մէջ ֆրանսական ընկերութիւն մը մաճառ և լեհ 300 գործաւորներ վարձեց և ի Խրիմ փոխադրեց՝ տեղւոյն անտառներուն շահագործութեան համար, որոյ արտօնութիւնը ձեռք բերած է ռուս կառավարութենէն. Ֆրանքեւռուս նորահաստատ բարեկամութենէն Ռուսք Ֆրանսայի մէջ և Ֆրանսացիք Ռուսիոյ մէջ նիւթականապէս ալ կ'օգտին ուշադրաւ կերպիւ.

Ի ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Կաւկասիոյ Սուրամեան լերանց մէջէն անցնող երկաթուղւոյ փապուղին (Ռիւնել), որոյ բացումը ծանուցինք, 4.000 մէթր երկայնութիւն ունի. Լեռ մը և մանաւանդ այնպիսի Կաւկասեան լեռ մը ճեղքելու դժուարութեանց հետ բաղդատմամբ, ծախքը մեծ չի համարուիր,— 15 միլիոն 750 հազար ֆրանք. Շնորհիւ այս փապուղւոյ շինութեան, ամեն օր 2.000 տակառաչափ ծանրութեամբ ապրանք (քարիւղ մանաւանդ) աւելի պիտի փոխադրուի դէպ ի Սեւ ծով. Այս լերանց ճեղքուելէն և փապուղւոյն շինութենէն յառաջ, պէտք էր վագոնները տասնական հատ անցուներ 3,300 ոտք բարձրութենէ մը՝ Ֆարլէյի դրութեամբ շինուած շոգեշարժներու արտասովոր այժմ.

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ

Ռուսիոյ ելեւմտից նախարարութիւնն այս պահուս իւր տրամադրութեան ներքեւ ունի աւելի քան 100 միլիոն բուպլ ոսկեդրամ, մասամբ Ռուսիոյ, մասամբ ալ Եւրոպիոյ դրամատանց մէջ պահուած.

Խօսք կայ թէ ելեւմտից նախարարը թղթադրամի շրջաբերութիւնը մետաղադրամի շրջաբերութեան հաւասարեցնելու, կամ թղթադրամը բոլորովին բառնալու խորհուրդներ կը տածէ.

ՍԵՐՊԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Տարւոյս ինն ամսոյ մէջ Սերպիոյ երկաթուղեաց հասոյթն եղաւ 3,202,030 ֆրանք, որ 1,116,465 ֆրանք աւելի է 1889ի համապատասխան ինն ամսոյ հասոյթէն. Այս առաւելութիւն արդիւնք է Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ արմտեաց ի կեդրոնական Եւրոպա փոխադրման սերպիական երկաթուղեաց միջոցաւ. Որովհետեւ այս փոխադրութեանց յաւելման չնորհիւ մաքսային հասոյթք եւս աւելցած են, Սերպիոյ ելեւմտական նախարարը կը յուսայ առաջիկայ ելեւմտացոյցին մէջ երկու միլիոն ֆրանք պակասցնել տարեկան բացը.

ՓԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Կը յիշուի թէ Փանամայի ջրանցին շինութեան արտօնատէր Պ. Նափոլէոն Վիզ Ջրանցին Ընկերութեան կողմէ Քոլոմպիոյ կառավարութեան մատ զրկուած էր ինդրելու համար երկարաձգումն այն պայմանաժամուն յորում ընկերութիւնը պայմանագրով պարտաւոր էր աւարտել Ջրանցին շինութիւնը.

Նկատելով Ընկերութեան մեծամեծ զոհողութիւններն և Քոլոմպիոյ կառավարութեան ապաղաչ չահերը Ջրանցին բացումէն, կը յուսացուէր թէ այդ կառավարութիւն սիրով պիտի հաւանէր պայմանաժամուն երկարաձգման.

Այս յոյս ի դերեւ ելաւ.

Խնդրուած երկարաձգումը չնորհելու համար Քոլոմպիոյ կառավարութիւնը 12 միլիոն ֆրանքի տուրք մը կը պահանջէ Ընկերութենէն, մաս առ մաս վճարուելու պայմանաւ. Կը պահանջէ նաեւ հինգ միլիոն ֆրանքի առանձնաշնորհեալ բաժնեթուղթեր կազմուելիք նոր Ընկերութեան մէջ, Փանամայի հին Ընկերութեան պատկանեալ Փանամայի երկաթուղւոյն վրայ փոխադրութեան ծախուց կէս առ կէս զեղչ Քոլոմպիոյ բերքերուն համար, Ատլանտեան Ովկիանոսի կողմը պատրաստուած աղին ձրի փոխադրումը Քոլոմպիոյ խաղաղական Ովկիանոսի կողմի նաւահանգիստներուն, նաեւ մինչեւնայպէս 30,000 ֆրանքի ամսական գումարի մը վճարումն՝ 500 Քոլոմպեան զօրաց համար, ի պահպանութիւն բարեկարգութեան Փանամայի պարանոցին մէջ, և հրաժարում ամեն առնելիքներէ և պահանջումներէ Քոլոմպեան կառավարութենէն. — Այս պայմաններով, Քոլոմպիոյ կառավարութիւնը 18 ամսոյ նոր պայմանաժամ մը կը չնորհէ՝ նոր Ընկերութեան մը կազմութեան համար.

Այս պայմանք ա՛յնքան ծանր և անտանելի կը նկատուին որ ընդհանուր կարծիքն է թէ Փանամայի գործը բոլորովին պիտի թողուի, և իբրեւ սը-նանկացեալ Ընկերութեան մը հաշուեյարդարութիւն, Փանամայի Ընկերութեան հաշիւք վերջնապէս պիտի փակուին.

ԽՈՇՈՐ ԴՐԱՄՆԵՐ

Ամեն անգամ որ մանրուքի նեղութենէ գանգատելու պէտքն զգաք, յիշեցէք թէ երկիրներ կան ուր քառորդէն ու մէճիտիյէն չատ աւելի խոշոր դրամներ կը գտնուին. Օրինակի համար, Անամի մէջ, ի ծայրագոյն Արեւելս, Լուֆ կոչուած տափակ կլոր և խոշոր ոսկեդրամ մը կայ ի շրջաբերութեան, որ մաքուն և հինգ անգլիական ոսկի կ'արժէ. Եւ այսպիսի երկիր մը իբրեւ գաղթականութիւն ունենալով գոհ չե՞ն Ֆրանսացիք. Աւելի զարմանալին է այն որ Անամցիք մանրուքի դժուարութիւն չեն քաշեր. Կամ գէթ իրենց գանգատները մինչեւ մեզ չեն հասնիր. — Անամական ոսկեդրամէն եռաքը տեսակին մէջ երեւելի կը հանդիսանայ Ճափոնի Օպանկ կոչուած ոսկեդրամն, որ տասն անգլիական ոսկւոյ հաւասար է.

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ՀԱՆԳԻՍՏ

Գերմանիոյ արքունեաց մէջ, Ֆրետերիկ Կայսրուհին, իբրեւ բնիկ անգլիացի իշխանուհի, կիրակնօրեայ հանգստեան հզօրագոյն ջատագովն է. Այս օրերս Ֆրետերիկ Կայսրուհւոյն Պերլինի ապարանքին մէջ բնակութեան առթիւ, որ գերմանական ոստանին Ընդ Թմբենեօք կոչուած աւուանի ծառուղւոյն վրայ կը գտնուի, կիւրակի օր նոյն ծառուղւոյն մէջ բնաւ մանրավաճառք կամ ուտելեաց վաճառողք թոյլ չեն տրուիր, ի յարգանս մայր-կայսրուհւոյն բաղձանաց, և փակ կը մնան լրագրաց, հանքային ջուրց և մրգավաճառաց խանութք որք կը գտնուին նոյն ծառուղւոյն մէջ, ուր ոստիկանք քաղաքային զգեստով կը շրջին, որպէս զի կիրակնօրեայ հանգստեան հակառակ դէպք մը կամ անկարգութիւն չպատահի. Իսկ Պերլինի ուրիշ փողոցներուն մէջ գարեջրատունք և ուտելեաց և պտղավաճառաց խանութք բաց կը մնան ըստ սովորութեան.

ՇՈՒԵՆԱՒԱՑԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս հեռագրաւ ծանուցուած էր արդէն, ի Թունուզ ֆրանսական մեծ ընկերութիւն մը կազմուեցաւ, Թունուզի և Եւրոպեան մեծ նաւահանգստաց միջեւ շոգենաւեր բանեցնելու համար. Այս ընկերութեան արտօնութիւնը կարգադրեցաւ Թունուզի պէյին և տեղւոյն ֆրանսացի դեսպանին միջեւ բանակցութեամբ. Ընկերութիւնն 3,000 պարտատոմս կը հանէ 300 ական ֆրանքի 5% տոկոսաբեր. Պարտատոմսերուն ի հրապարակ հանման գինն է 225 ֆրանք, եւ տոկոսը կը սկսի բանել 1890 հոկտ. 1էն.

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Հռոմէ կը ծանուցուի Վիեննայի լրագրաց թէ աւստրեան դեսպանն Իտալիոյ դաղանի ոստիկանութեան վերատեսչին հաղորդած է հակաւստրեան կամ Իռէդենթեան գրուածոց հաւաքածոյ մը, զոր նոյն կուսակցութեան մարդիկ իրեն զրկած էին, իբրեւ ցոյց, կամ իբրեւ պատասխան Պ. Քրիսպիի վերջին բանախօսութեան, որով հակաւստրեան կուսակցութեան արարքը պախարակած էր.

ՄՈԼԹՔԷ

Վիլհէլմ Կայսեր խնդրանօք, Մարեշալ Մոլթքէ իւր ծննդեան 90րդ տարեդարձն իւր Քէրզաւի ագարակին մենութեան մէջ չպիտի անցուներ, այլ ի Պերլին, ուր պիտի ընդունի հանրային մարմնոց և անհատից խնդակցութիւնները. Պերլինի Գիտութեանց Ակադեմիան իրեն պիտի մատուցանէ խնդակցական ուղերձ մը, զոր խմբագրած է անուանի պատմաբան և հնագէտ Մոմսէն.

Ի ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Ի՞նչպէս եղաւ որ մէկ ամիսէ ի վեր Փորթուկալի մէջ տիրող նախարարական տագնապը, կամ լաւ և՝ անիշխանութիւնը մէկ օրէն միւսը վերջ գտաւ.—պարզապէս Մոզամպիքէ եկած այն հեռագրին հետեւանօք որ կը ծանուցանէր թէ անգլիական երկաթնդանօթակիրք յայսոդած են Զամբէզի գետէն վեր ելնել դէպ ի փորթուկէզ ստացուածքներ, հակառակ փորթուկէզ իշխանութեանց ընդդիմութեան.—Ազգային թշնամւոյն այս յարձակողական ընթացքին առջեւ, ամեն փորթուկէզք նոր պէտք մը զգացին ազգային միաբանութեան, և այն քաղաքագէտք որոց հայրենասիրութեան կոչումի կ'ընէր հիւանդ թագաւորն Տոմ Քարլոս՝ փութացին հայրենասիրական պարտաւորութիւն մը կատարել, նախարարական պաշտօնն ընդունելով անօրինակ դժուարութեանց մէջ տեղ.

ՄԱՆԿԱՊԱՇՏՊԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պ. Ժիւլ Սիմոնի և ուրիշ մարդասէրներու հրաւէրք և յորդորք լսելի կը լինին. Ոճրագործներու և անառակ ծնողներու տղայքն և այլապէս անոք, անխնամ կամ որբ մնացեալ տղայքը պաշտպանելու նպատակաւ հաստատեալ մարմինք և ընկերութիւնք համաժողով մը կազմեցին Անվերսի մէջ, յորում կը քննուի լաւագոյն միջոցներն բարոյապէս և նիւթապէս խնամելու այս տղայք, որք եթէ իրենց գլխուն թողուին, իրենց ծնողաց կամ պարագայից նման և աւելի գէշ տեսակ չարագործներ կրնան լինել. Ժողովոյն առաջին մասնաճիւղն ընդունեց այս տղայոց դասաւորումն, որոց հանրային իշխանութիւնք հոգ պէտք է տանին, ըստ առաջարկութեան Պ. Ֆրիւչեի. Ասոնք են մուրացկաններու զաւակունք, ապօրէն

—) 56 (—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԹՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

—Հայրերնիդ հաւանաբար այնպիսի հարցումներ ուզէ ինձ, որոց չի պիտի կրնամ պատասխանել. Լաւագոյն է, կարծեմ, որ իմ եկած ըլլալս բնաւ չգիտնայ.

—Լա՛ւ. Բայց վերջապէս ե՞րբ պիտի գառնաս.

—Դեռ չեմ գիտեր. քանի մը օրէն, յուսամ.

—Ուրեմն կը թողում զքեզ որ երթաս հագուիս. այդ միջոցին ես երթամ կառքը լծել տամ որպէս զի զքեզ մինչեւ Շամբինեօլի ճամբան տանիմ գործիդ կուգա՞ս.

—Այո՛, կ'ընդունիմ. Այս կերպով կը-նամ հետս տանիլ զանազան իրեղէններ ոորոց պէտք պիտի ունենամ, եթէ երկար ժամանակ մնամ ի Շամբինեօլ.

Կասթօնի կառքին չնորհիւ, ժամ մէկը տասը վայրկեան անցած մարգիզը Շամբինեօլ դարձած էր. Սակայն երկու բարեկամք երեք քառորդ ժամու չափ կանգ առած էին Մարչիէն կոչուած փոքրիկ գիւղն ուր պանդոկի մը մէջ ճաշած էին.

Ժամ երկուքին, Ատրիէն Քօրտըլիէռի պարտէզը կը մտնէր, ինչպէս որ խոստացած էր առ Օռօռ.

—Մինչեւ կէս օր տխուր էի, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը՝ խորունկ նայուածք մը սեւեռելով անոր վրայ. լացի, շատ կը ձանձրանայի.

—Օ՜հ, սիրելիդ իմ Օռօռ.

—Որքա՞ն կը փափագիմ ամեն ժամանակ քովս ունենալ զքեզ.

—Եթէ կարելի ըլլար, ես ալ պիտի ուզէի այդ բանը.

—Բայց կարելի է, Ատրիէն, կարելի է.

—Հայրերնիդ մոռցա՞ք, Օռօռ.

—Ինչո՞ւ մոռնամ.

—Ինքը այդպիսի բան մը չպիտի ուզէ.

—Հայրս բան մը չի մերժեր ինձ.

—Ե՞րբ կը դառնայ.

—Չեմ գիտեր.

Վայրկեան մը քով քովի ընթացան լռելեայն.

Ցանկարծ Օռօռ կանգ առաւ.

—Նայեցէ՛ք, Ատրիէն, նայեցէ՛ք, ըսաւ.

Ու ցոյց կուտար նմա, իրենց բուներն ի վար կախուած ծաղիկներ զորս առաւօտեան սպիտակ եղեամն խամրած էր.

—Այո՛, պատասխանեց Ատրիէն երազախոհ կերպով մը, ծաղիկները մէկ եղանակ միայն ունին. կենաց մէջ ամեն բան կ'անցնի անոնց նման.

—Շատ չանցած ձմեռը վրայ պիտի հասնի. ա՛լ ծաղիկ չպիտի մնայ, ամենքն ալ ասոր նման պիտի խամրին, թիթեռնիկներս պիտի մեռնին. իմ սիրական թռչուններս, ցուրտէն հալածուելով, արեգական երկիրը պիտի երթան. այլ ես չպիտի կրնանք ծառուղիներուն մէջ պտըտիլ. Ատրիէ՛ն, ես ձմեռը չեմ սիրեր.

—Դեզ մտա, Օռօռ, ամեն եղանակներն ալ գեղեցիկ են, եւ մարդս գարնան անոյշ բուրումները կը շնչէ.

Այս խօսքեր նոր յուզում մը պատճառեցին մանկամարդ աղջկան, վասն զի, առաջին անգամ ըլլալով, Ատրիէն նշմարեց որ անոր այտերն ու երեսը կը կարմրէին.

Պահ մը մնաց ամփոփուած, իբր թէ ներքին ձայնի մը ունկն դնէր, յետոյ անբացատրելի արտայայտութեամբ մը մարգիզին երեսը նայեցաւ, մինչ շնորհալի ժըպիտ մը կը նկարուէր դէմքին վրայ.

Բարակ թիթեւ անձրեւէ մը ետքը, որ առաւօտուն տեղացած էր ժամ տասնըմէկէն մինչեւ կէս օր, երկնից ամպերը փարատած էին. ոգը մեղմացած էր, ու ամբան երեկոյներու նման տաք կար. Զի հեռացան պարտէզէն. ժամերն առջի օրերէն աւելի արագ կերպով կը սահէին, և երկու երիտասարդք զարմացած մնացին գիշերուան վրայ հասնիլը տեսնելով.

—Այսպէ՛ս չուտ, ըսաւ Օռօռ. Ա՜հ, որքան կարճատեւ են օրերը.

—Ճշմարիտ է, պատասխանեց Ատրիէն. Եւ պէտք է որ բաժնուիմ ձենէ.

—Դեռ ո՛չ.

—Մեկնելու վայրկեանս հասաւ.

—Ո՛չ, ո՛չ, քիչ մնն ալ կեցէք.

—Այնպէ՛ս կ'ուզէք.

—Այո՛.

Գնացին նստիլ այծեներեւուկին տակ, կաղնիին մօտ. Մարգիզի աղջիկն ամենէն աւելի պարտիզին այդ մասը կը սիրէր. Ուխոսակցութիւններն շարունակեցին. Գիշերուան ստուերներն հետզհետէ կը թանձրանային իրենց չուրջը. Զի լսեցին ձիու մը ոտնաձայնն որ կը հասնէր ի հեռուստ, տափաստանին վրայէն, ու կառքի մը անիւներուն աղմուկը.

Օռօռ նշմարեց որ սպասուհին հեռացած էր քովերնուն.

—Ֆրանչէսքան ո՞ւր է, հարցուց.

—Քովերնուս հեռացեր է, ըսաւ Ատրիէն. Գիշերը բոլորովին վրայ հասած է, պէտք է որ մեկնիմ.

Աղջիկը հառաչանք մը արձակեց.

—Սիրելիս Օռօռ, մրմնջեց երիտասարդը.

Բազկացը մէջ առաւ զնա եւ կուրծքին վրայ սեղմեց. Օռօռի գլուխն իր ուսին վրայ ինկաւ. Մանկամարդ աղջկան կուրծքը ճնշուած էր. կը դողդղար. Ատրիէն կ'ըզգար անոր սրտին բաբախումները. Գլուխը ծռեց անոր ճակտին վրայ համբոյր մը դրոշմելու համար. Օռօռ շարժում մը ըրաւ ու շրթունքներն իրարու դպան.

—Օռօ՛ռ, կը սիրե՞մ զքեզ, կը սիրե՞մ զքեզ, մրմնջեց երիտասարդը.

—Կը սիրե՞մ զքեզ, կը սիրե՞մ զքեզ, կրկնեց Օռօռ, արձագանգի մը պէս.

Այդ վայրկենին համրն երեւան ելաւ. Աչքերը խանձողի պէս կը շողային եւ ժըպիտ մը կը պրկէր իր շրթունքը.

Մարդիկն ոտքի ելաւ. Համրն իր բազուկը կարկառեց, հրամայելով անոր որ մեկնի. Երիտասարդն ակնարկ մը ուղղեց Օռօռի, որ նստած էր, եւ դէպի դուռն յառաջացաւ.

—Կ'երթա՞ք, ըսաւ աղջիկը.

—Այո՛, պատասխանեց. վաղը կը տեսնուինք.

Մանկամարդ աղջիկը կ'ուզէր ըստ սովորութեան ընկերանալ անոր, բայց համրը կեցուց զինքը, ուժգնապէս թեւէն բռնելով.

—Բայց ի՞նչ ունիս, Ֆրանչէսքա, գոչեց Օռօռ զարմացմամբ, ինչո՞ւ չես թողուր զիս.

Սպասուհին մանչիւն մը արձակեց ու փոքձեց դէպի տուն տանիլ իր տիրուհին.

—Թո՛ղ զիս կ'ըսեմ, թո՛ղ զիս, գոչեց Օռօռ.

Եւ բուռն շարժմամբ մը ինքզինքն ազատեց համրին սեղմումէն.

Մարգիզը պարտիզին դուռը հասած էր որ բաց կը գտնուէր. Հաղիւ անցած էր սեմէն, երբ հուժկու ձեռք մը ինկաւ իր ուսին վրայ եւ զինքը սեղմեց իբր թէ մամուլի մը մէջ բռնուած ըլլար.

ԻԹ

ՊԱՐՏԻԶԻՆ ԴՈՒՌԸ

Մարգիզը զարմացման ու սոսկման հիչ մը արձակեց.

—Լռութի՛ւն, ըսաւ խուլ ձայն մը իր ականջին.

Բրտինքի խոշոր կաթիլներ հոսեցան երիտասարդին ճակատն ի վար.

—Զըլլա՛յ որ երկրորդ հիչ մը արձակես, յարեց ձայնը, ապա թէ ո՛չ...

Մարգիզն զգաց որ բէվոլվըրի մը փողն իր կուրծքին կը դպչէր. Բայց արդէն իսկ անցած էին իր զարմացումն ու ահաբեկումը, վասն զի ճանչցած էր որ իրեն սպառնացող մարդն Օռօռի հայրն էր.

—Ցուսամ թէ զիս սպաննել չեք ուզեր, ըսաւ.

—Վատ մարդը չեն սպաններ, պատասխանեց ծերունին, այլ իժի մը պէս գլուխը կը ջախջախեն.

—Խստութեամբ կը խօսիք հետս, պարոն, յարեց երիտասարդը վեհութեամբ. բայց ի՞նչ որ ուրիշի մը չպիտի ներէի, Օռօռի հօրմէն կ'ընդունիմ.

—Ահ, ըսել է կը ճանչնաք զիս.

—Ո՛չ, չեմ ճանչնար զքեզ, պարոն, միայն գիտեմ թէ դուք տէր էք այստեղ. Բայց պէտք չունիք զիս այսպէս կաչկանդելու. միտքս չեմ անցուներ փախչիլ. Ընդհակառակը կ'ուզեմ հաստատել ձեզ թէ ես վատ մը չեմ. եթէ զիս հարցաքննէք, պատրաստ եմ պատասխանելու.

Ծերունւոյն բազուկը վար կախուեցաւ, եւ նուազ բորբոքմամբ յարեց.

—Ինչո՞ւ այս տունէն ներս մտաք.

—Առաջին անգամ հետաքրքրութենէ մղեալ, յետոյ ուրիշ զգացումէ մը.

—Մարդ մը, անծանօթ մը որ գիշեր ժամանակ այսպէս գաղտագողի գուրս կ'ելլէ տունէ մը, կրնայ իբր գող նկատուիլ.

(Շարունակէ)

…նակցութենէ ծնած և լքուած զաւակունք, որբեր, և տղայք որք բարոյապէս լքեալ են իրենց ծնողաց մոլութեան, անհոգութեան կամ անկարութեան հետեւանքէ, վերջապէս այնպիսի տղայք որք նոյն իսկ իրենց ծնողաց չար հակումներուն դէմ պաշտպանութեան կը կարօտին։ Պ. Պրիւյէռ նաեւ տեղեկագիր մը մատոյց «ծնողական իշխանութեան կորստեան» փափուկ խնդրոյն վրայ, որ կը ծագի երբ հայր և մայր՝ իրենց յոռի ընթացքով՝ ո՛չ միայն չենամեն իրենց զաւակներն այլ և անոնց բարոյական կործանման պատճառ լինին, և յանժամ ընկերութիւնը կը միջամտէ՝ ինքն ստանձնելով ծնողական իրաւունքներն այնպիսի մանկանց վրայ։

Պ. ԲՐԻՍՓԻ ԵՒ ԻՏԱԼԵԱՆ ԿՂԵՐ

Պ. Բրիսփի մտադրութիւն յայտնեց իրենց պաշտօնէն զրկելու այն իտալացի եպիսկոպոսներ որք չեն փութար իրենց յարգանքը մատուցանել թագաւորին և թագուհւոյն, երբ նոցին Վեհափառութիւնք այցելեն իրենց թեմերը։ Կ'երեւի թէ այսպիսի դէպքեր քանիցս պատահեր են վերջերս։

ԵՐԵՒԱՆ ՆԻՀԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Նոր Տեղեկ. Ազգ.-ն կը ծանուցանէ թէ Պ. Բրիսփի իւր ի Փիորենցա արտասանած վերջին բանախօսութեան դերմաներէն թարգմանութիւնն հաղորդած է առ կոմս Բաշնօքի և առ Զօր. Բաբիրվի։ Հռոմայ դերմանական և աւստրեան դեսպանք խնդակցութիւն յայտնած են իտալեան նախարարապետին ճառին համար։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Կարնոյ հայ բանտարկեալք կայսերական ներման արժանացած ըլլալով, արձակուեր են խմբովին։

Արձակեալք կառավարական պաշտօնատունն երթալով, իրենց երախտագիտութիւնն ու հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատուցեր են առ Վսեմ. կուսակալն։ Դեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս Շիշմանեան, որ փոխանորդաբար կը վարէ վիճակին գործերն, այս առթիւ բարեմաղթութիւններ ըներ է վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին, և արձակեալք միահաղոյն ձայնակցեր են այս մաղթանաց։

Ինչպէս կ'երեւի այս աւուր պատուանշանաց պաշտօնական ցուցակէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Աղթամարայ Կաթողիկոս Ամեն. Խաչատուր Սրբազանին։

Ն. Վեհափառութիւն չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհած է նաեւ Վարագայ փոխ-Վանահայր Արժ. Մեսրոպ վարդապետին եւ Կոստի վանահայր Արժ. Մատթէոս վարդապետին, ինչպէս նաեւ այլ եւ այլ կարգի պատուանշանք Վանայ հայ երեւելեաց ոմանց։

Կրօնական ժողովը գրած էր առ Ս. Կաթողիկոսն Կիլիկիոյ թէ՝ Դաւիթ Աւետիսեան անուն անձն, որ երգնկայի Ազգակ գիւղի վերայ քահանայ ձեռնադրիլ խնդրած էր և մերժուած, գնացեր ձեռնադրուեր է Հաճընի Դաղանճեան Յովհաննէս եպիսկոպոսէն։ Կաթողիկոսն այս օրերս պատասխանած է յիշեալ գրոյն թէ՝ արդարեւ Դաղանճեան առանց հրամանի քահանայ և վարդապետ կը ձեռնադրէ անարժան անձեր, և ծայրագոյն իշխանութիւն կուտայ վարդապետաց, և թէ՝ պէտք է Կ. Պոլիս կոչել, դատել ու պատժել։ Կաթողիկոսն այս առթիւ պահանջած է որ՝ իւր ձեռնասուններէն Աբրահամ եպիսկոպոս Մամիկոնեան, որ արդ Կ. Պոլիս կը գտնուի, անյապաղ զրկուի ի Սիս։ (Փ.Ն.Ը)

Արմաշու միաբաններէն Արժ. Տ. Եղնիկ վարդապետ Գալփագճեան՝ որ Դպրեվանուց փոխ-տեսչութեան պաշտօնը կը վարէր մէկ տարիէ ի վեր եւ վերջերս ինքնակամ հրաժարական տուած էր, իւր յաջորդին՝ Արժ. Տ. Եղիշէ Ծ. վարդապետ Դուրեանի թողլով իւր պաշտօնն, մայրաքաղաքս եկած է։

Տ. Եղնիկ վարդապետի մեկնմանն առթիւ, Դպրեվանուց փոխ-վանահայր և վերատեսուչ Դեր. Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան հետեւեալ վկայականն յանձնած է նմա.

Ի գիտութիւն որոց որ անկն է յայտ և հաւաստի առնեմք, թէ Արժ. Տ. Եղնիկ վարդապետ Գալփագճեան Կ. Պոլսեցի և Զարեհանի Ս. Ուխտիս միաբան, անցեալ 1889 տարւոյ հոկտեմբեր 14 էն Դպրեվանուցս փոխ-տեսչութեան պաշտօնը ստանձնելով, վարեց զայն ամենայն գովութեամբ եւ արդիւնաւորութեամբ մինչեւ ցայսօր, և թէ յակամայից զիջանք նորա հրաժարականը ընդունել, որպէսզի կարենայ համապատասխանել իւր ընտանեկան պահանջից և միանգամայն ուրիշ ասպարէզի մէջ արդասաւորել իւր ընտիր բարեմասնութիւնները և կարողութիւնները, զորս և մեք նորա վերայ տեսած ենք և կը վկայեմք, և որոց ամենայն յաջողութիւն կը մաղթեմք հանդերձ երկնային օրհնութեամբ։

Փ. Վ.-Ն.-ՀԱՅՐ Ե. ՎԷՐԱԲԵՐԵԼ
ՄԱՂԱՔԻԱ ԵՊԻՍԿ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Ի Դպրեվանս Արմաշու
4 հոկտ. 1890

Կը խնդրուի մեզմէ ծանուցանել թէ, տափրիչ հայ արհեստաւորաց Նընչելոց հոգւոյն համար վաղը (*), երեքշաբթի, Ազգ. Հիւանդանոցի Ս. Փրկչի մատրան մէջ պատարագ եւ պաշտօն պիտի մատուցանէ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Արուանձտեանց։ Այս առթիւ յիշեալ բարեպաշտ արհեստաւորաց կողմէ սեղան պիտի տրուի հիւանդանոցի պատսպարելոց։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՆԵՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Գոսովայի Պէրանէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մուրատ աղա, գայմագամ Ագվէի։

Նոյն նահանգին Ագվէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Էմին էֆէնտի, գայմագամ Կուսինայի։

Նոյն նահանգին Կուսինա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ զինուորական հազարապետ Իսմայիլ պէյ։

Միրիմիրանի ոստիճան տրուեցաւ Վանայ երեւելիներէն տեղւոյն թաղապետութեան նախագահ Հասան էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմիզի ոստիճան՝ Կարնոյ նահանգին ընդհանուր դատախազի օգնական Հաճի Հասան էֆէնտիի։

Սալիսէի ոստիճան՝ Վանայ երեւելիներէն խուսրէվ փաշազատէ Բիգա պէյի, Ապուբրահիմն պէյզատէ Համտի պէյի, Շէյխզատէ Ահմէտ էֆէնտիի, Հասան էֆէնտիի, Նահանգին Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Ահմէտ էֆէնտիի, Կարապետ էֆէնտիի ու Մկրտիչ էֆէնտիի, Վերաքննիչ ատենի անդամներէն Սահակ էֆէնտիի ու Կարապետ էֆէնտի Գէորգեանի, Թաղապետութեան ժողովոյ անդամներէն Հաճի Արսլան էֆէնտիի ու Գալֆեան Մկրտիչ էֆէնտիի և տեղւոյն երեւելիներէն Խանճեան Կարապետ ու Բոտիշեան Աւետիս էֆէնտիներու։

Սալիսէի ոստիճան՝ Միլքիյէ վարժարանի նախկին շրջանաւարտ Հասան Իհսան պէյի, որ Հալէպի կուսակալութեան մէջ պաշտօնի մը կոչուած է։

Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Աղթամարայ Կաթողիկոս Ամեն. Տ. Խաչատուր Սրբազանի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Փարիզու առողջապահական վարչութեան Նախագահ Տր. Տիւժառտէն Պոմէի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ֆրանսայի առաջին զօրաբանակին բժիշկ դէնդապետ Պ. Ռընառի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Տր. Տիւժառտէ Պոմէի առաջին քարտուղար Պ. Շիզէռի և ի Բէյրութ ջրհաներու գործարանին տէր Պ. Ֆրանսուա Վայցէտի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Վանայ եէտի Քիլիսէի (Վարագ) առաջնորդ Արժ. Մեսրոպ վարդապետի և Կոստի վանահայր Արժ. Մատթէոս վրդ.-ի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Գողճանի գայմագամ Հագգը էֆէնտիի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-եպարքոսը շաբաթ օրն եւ երէկ կայս. պալատ գնաց եւ Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ստանալով Բ. Դուռը դարձաւ։

—Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշա շաբաթ օրը կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստացաւ և իւր պաշտօնատեղին դարձաւ։

Ն. Բարձրութիւն հոն իւր ներկայութեան հրաւիրեց Կ. Պոլսոյ կեդրոնական հրամանատար Արիֆ փաշան և ինչ ինչ խնդրոց վրայ խորհրդակցեցաւ։

—Բաղաքապետ Բրսվան պէյ երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և ինչ ինչ խնդիրներ մատուցանելէ և Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ստանալէ յետոյ իւր պաշտօնատեղին դարձաւ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ ինչ ինչ կարեւոր խնդիրներով։

Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-եպարքոսն ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Երուսաղէմայ Ցունաց Պատրիարքական փոխանորդը շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Ներքին ու Արտաքին Վսեմ. Նախարարաց հետ։

—Լոզոֆէթ պէյ, Ֆոթիատի և Բոնսթանթին պէյ շաբաթ օրը Դուռը գնացին և տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԴՈՐՏԵՐ

Երեկի թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական տարարութիւնը.

Ցայտնի է ամենեցուն թէ, Ցունական Պատրիարքն՝ հրաժարեալ լուն պատճառաւ արդիւած է Նայից Ցունաց եկեղեցիներու մէջ նական արարողութիւն կատարել։

Զարամիտ ոմանք, թէեւ այս արգելքը կայս. կառավարութեան մէկ հրամանին վերագրելով այլ ընդ այլոյ անհիմն զրոյցներու տեղի կուտան, սակայն կայս. կառավարութիւնը մինչեւ ցայսօր անվթար պահած է այն ազատութիւնը զոր ի վաղուց անտի շնորհած է բոլոր կրօնքներու, և ամեն ոք ազատ է, ըստ իւր կրօնի, աղօթել և կրօնական արարողութիւններ կատարել։ Հետեւաբար ասոր հակառակ շրջած զրոյցները կը հերքուին։

* * *

Պատրիարքարանաց առանձնաշնորհմանց խնդրոյն քննութեանը համար կազմեալ յանձնաժողովն ուրբաթ օրն ի նիստ գումարեցաւ Բարձր. Մեծ-եպարքոսի ապարանքին մէջ ի Նիշանթաշ։

* * *

Լ. Հէրզէ իւր շաբաթ աւուր թղթով ծանուցած էր թէ Էրէկլիի և Տերքոնի յոյն մետրապոլիտք՝ Մեծ-եպարքոսին հրաւիրանօք Ն. Բարձրութեան պիտի ներկայանային նոյն օրը։

* * *

Քանի մը օրէ ի վեր զանազան զրոյցներ կը շրջին Փիլիպէի յոյն մետրապոլիտ Տ. Թոմիսս եպիսկոպոսի առողջական վիճակին նկատմամբ։ Աղտարարաւ բացարձակապէս կը հերքէ այդ զրոյցներն և կ'ըսէ թէ Տ. Թոմիսս ողջ առողջ կը դտնուի։

ՄՈՒՍԱ ՊԷԿ

Այս աւուր Թ-էյէ և Թ. Հ-էյէ-Ի հետեւեալը կը հրատարակեն.

Բիւրա Մուսա պէյն երէկ ժամ 10ին ոստիկանութեան միջոցաւ յատուկ պաշտօնէից յանձնուեցաւ, որոց հսկողութեամբ Մէտինէ դրկուեցաւ Մախսուսէի Բ-ռէլ Փ-ը չոգենաւով։

Մուսա պէյ այդ քաղաքին մէջ պիտի պարտաւորի բնակիլ։

ՕՏՈՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Ռուսական կառավարութիւնը Ս. Սրբ-ոյ-ը պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է Թիֆլիսի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Հիւսէյին Հասիպ էֆէնտիի։

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ՄԱՂՋԱՐ ՓԱՇԱ

Կայս. հրամանաւ՝ տասը հազար զրուշ հանդստեան թոշակ յատկացուած է նախորդ Բաղաքապետ Մազհար փաշայի։

ՆԱԶԸՄ ՊԷՅ

Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ շաբաթ օրն և երէկ կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները։

Ն. Վսեմութիւն շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

Նազըմ պէյ երէկ Բէրայի ոստիկանատունը գնաց և հոն ոստիկանութեան վերաբերեալ գործերով զբաղեցաւ յետոյ իւր պաշտօնատեղին դարձաւ։

ՄԷՔԼԷՆՊՈՒՐԿԻ ԴՈՒՔՍԸ

Մէքլէնպուրկի Դուքսն ու Դքսուհին թէեւ ուրբաթ գիշեր պիտի մեկնէին, սակայն շաբաթ գիշեր մեկնեցան մայրաքաղաքէս Բ-ռէ-ռէ չոգենաւով։

Բարձրատիճան հիւրերը և հետեւորդք շաբաթ իրիկուն կայս. պալատ գնացին պալատական կառքերով և առաջնորդուեցան ընդունելութեան դահլիճն, ուր պահ մը հանգիստ առին եւ յետոյ նախաճաշ մը ըրին։ Քիչ մը վերջը Դուքսն ու Դքսուհին Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունենալով, իրենց հրաժեշտի ողջոյնը մատուցին շնորհակալութիւն յայտնելով իրենց եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։ Դուքսը նոյնպէս շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նուիրեալ իմթիեազ պատուանշանին համար զոր արարողապետ Միւնիր փաշա տարած էր Բ-ռէ-ռէ չոգենաւը։

Բարձրատիճան հիւրերը ժամ 3ին կայս. պալատէն մեկնելով Տոլմա Պաղչէ գնացին եւ անտի չոգեմակոյկներով իրենց չոգենաւն, որ կէս գիշերին ճամբայ ելաւ։

(*) Շաբաթ օրը սխալմամբ հաղորդուած էր թէ այդ պատարագ և պաշտօն երէկ պիտի մատուցուէին։

Գարու և միւս կողմէ՝ Սիրքէճիէն մինչեւ Ուն-Գարան։ Գարափին վրայ յայնանիստ մայթ մը պիտի գտնուի հետիոտն ընթացողաց համար, և մայթին երկայնութեամբ ծառեր պիտի տնկուին։ Գարափին երկայնութեամբ երկաթուղի մը պիտի շինուի և շոգեշարժ թրամուէյ մը գիւրութիւն պիտի ընծայէ անցորդաց և ապրանաց փոխադրութեան։

Գարաքէօյի կամուրջն իւր տեղէն չպիտի խախտի։ սակայն միջոցներ ձեռք պիտի առնուին դիւրացնելու համար անոր բացումը նաւերու առջեւ որք հիմակուընէ ուելի յաճախակի անցուդարձ պիտի ունենան քարափանց շինուելէն յետոյ։ Գարափանց շինութիւնն երբ աւարտի, մեծ կերպարանափոխութիւն մը յառաջ պիտի բերէ նաւահան գոտին մէջ, թէպէտ նաւերուն համար պարտաւորիչ չպիտի ըլլայ քարափանց բոլորը հանդիպիլ ու հոն խարիսխնետել, այսու հանդերձ անոնց մեծագոյն մասն անշուշտ նախամեծար պիտի սեպեն այս եզանակը որ ամենամեծ դիւրութիւններ կ'ընծայէ ապրանք բեռցնելու կամ հանելու համար։ Այս նպատակաւ ընդհանուր մթերանոցներ պիտի շինուին քարափանց վրայ։ Գարափանց մեծագոյն մասը ծովուն վրայ պիտի շինուին, բայց տեղ տեղ ալ արդէն կեցած շէնքերուն տեղ, յորս պատրաստ քարափներ կան արդէն։

Լ. Հէրզէ սոյն ծանօթութիւններն հաղորդելէ յետոյ, կը յարէ թէ հոյակապ ծրագիր մըն է այս՝ որուն վերայ շատ ըսելիք կան, երբ վերջնական մենաշնորհը տրուի։ Գարափանց շինութիւնը թէ՝ իրր հանրօգուտ ձեռնարկ մը նկատուելով և թէ՝ մայրաքաղաքին բարեզարդութեան իրր միջոց մը, անհերքելի առաւելութիւններ ունի, և յուսալի է որ երկար տարիներու յապաղումէ յետոյ,— քարափանց շինութեան նախնական ծրագիրը մատուցուած էր տասնը չորս տարի առաջ, հանդուցեալ Պ. Բրօվէէյի ձեռամբ,— թոյլ պիտի տրուի որ այս հսկայ ձեռնարկի իրականութիւն դտնէ։

* * *

Մ-ռ-էյ-ռ եւս երկար յօդուած մը կը նուիրէ այս խնդրոյն եւ թուելէ յետոյ Պ. Կրանէի ծրագրոյն վարչական զանազան շրջանակներու քննութեան բովէն անցնելը, կը յարէ թէ Վեհ. Սուլթանը իւր անձնական հովանաւորութեան ներքեւ առած է այս ձեռնարկը, ո՛չ թէ նպաստելու համար Պ. Կրանէի ներկայացուցած շահերուն, այլ իւր մայրաքաղաքն օժտելու համար անհրաժեշտ շինութիւններով եւ ժողովրդեան շահաբեր գործ հայթայթելու համար։ Այսօր ամենքան վերջացած է եւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը տեղեկանալէ յետոյ այն տեսութեանց զորս նախարարաց խորհրդոյ նստին մէջ պարզած էին նաւային ֆէրիդ Ֆայիզ փաշա և լիմա Մէհմէտ փաշա՝ ծովագրական տեսակէտով, պայմանագրոյն ու յանձնառութեանց տեսարի խմբագրութիւնը կատարել տուած է։ Պ. Կրանէ հաւանած ըլլալով նախնական ծրագրոյն մէջ ներմուծեալ գլխաւոր բարեփոխմանց, վերջնական ձեւակերպութեանց միայն կ'սպասուի որք աւարտելու մօտ են։ Գարափանց շինութիւնը ի գլուխ պիտի ելլէ երեք միլիոն օսմ. ոսկւոյ դրամագլխով, որուն երկու միլիոնը պիտի ծախսուի բուն իսկ քարափանց շինութեան և 5-6000 գործաւորաց աւուրչէքներու վճարման։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, Հալէպի մէջ չորեքշաբթի օրուան ժամ 10էն մինչեւ հետեւեալ օրուան ժամ 10ը 15 հոգի հնտախտէ մեռած են։ Հետեւեալ օրը ժամ 10էն մինչեւ ուրբաթ օրուան ժամ 10, 32 հոգի մեռած են հնտախտէ։ Նոյն օրը Մաարէ գաւառակին մէջ 1 և Հարիմ գաւառակին մէջ ալ 8 հոգի մեռած են հնտախտէ։

Սուրիոյ Համա գիւղաքաղաքին մէջ եւս սեպտեմբեր 30էն մինչեւ հոկտեմբեր 2 հնտախտի 15 դէպքեր պատահած, որոց երեքը մեռած են։ Հոկտեմբեր 3ին հնտախտի 12 դէպքեր ու 4 մահեր և 4ին 9 դէպքեր պատահած ու առաջուան բռնուածներէն 6 հոգի մեռած են։

Հեռագրական վերջին տեղեկութեան մը համաձայն, Հալէպի մէջ ուրբաթ օրը ժամ 10էն մինչեւ շաբաթ ժամ 10 հնտախտէ 25 հոգի մեռեն։ Նոյն օրն Ուրֆայի մէջ 4 եւ Մարաշի գաւառակի Էրմաճ գիւղին մէջ հնտախտէ 2 հոգի մեռած են։ Ուրիայէն եկած հեռագիր մը ևս տեղեկանէ թէ ուրբաթ օրը Համա քաղաքին մէջ հնտախտի 8 դէպք պատահելով, ասոնցմէ 4ն և ասոնց բռնուածներէն ալ 3 հոգի մեռած են։

ՄԱՐԱՇ

Ազգ. Կ'իմանայ թէ Ե. զօրաբանատամանատարն հեռագրաւ խնդրէ Սպարապետի Դուռնէն զրկել ոստի մէջ ի գէն կոչուած պահեստի զինուորներու համար հարկ եղած բժիշկներն ու այլ այդ կարգի պաշտօնեաները։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Եղմտական Նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա՝ ի մէջ այն չանքերու զոր ի գործ կը դնէ եղմտական գործոց բարեկարգութեան ձեռք առած է մայրաքաղաքիս կալուածական տրոց դանձման եղանակը կանոնաւորելու և այդ դանձմամբ հանգստեան թոշակներու, որբոց, այրիներու և այլ անհատական ամսաթոշակաց վճարումը կանոնաւորելու համար։

Տրոց վարչութեան դեր-ռնօրէն Սըրագը էֆէնտի այս առթիւ ծրագիր մը մատուցած է։ Այս ծրագիր տրոց վարչութեան կողմէ ընդունելի դատուելով ներկայացուցած է եղմտական ժողովին, որ քննութեան առած է զայն։

Այս ծրագրով կ'առաջարկուի գործադրել հանրային մաքրութեան տրոց կանոնագրոյն տրամադրութիւններն և այս առթիւ ինչ ինչ մանաւոր միջոցներ ի գործ դնել։

Նոյնպէս վարձու տրուած կալուածներուն պայմանագրութեամբ կատարուելուն համար, վարձակալին ու տանտիրոջ իրաւունքներն ապահովել ըստ տրամադրութեան պայմանագրութեան որպէսզի այս կերպիւ առանց պայմանագրի վարձու տրուած կալուածներ չգտնուին, որով թէ՝ տրոց և թէ՝ դրամագլխի տրոց դանձում կ'աւելնայ։

ԼԱՅԹԹԷՆՊԷՐԿԻ ԴՈՒՔՍԸ

Գարատաղի Նիքօլա իշխանը հեռագիր մը ուղղելով առ Վեհ. Սուլթանն, շնորհակալութիւն յայտնած է այն սիրալիր ընդունելութեանց և պատիւներուն համար որք եղած էին իւր փեսին Լայթթէնպէրկի Դուքսին ու Դքսուհւոյն ի Կ. Պոլիս գտնուած պահուն։

Անցեալները Նիքօլա իշխանն ի Զէթինէ հացկերոյթ մը տուեր է ի պատիւ Լայթթէնպէրկի Դուքսին ու Դքսուհւոյն։ Սեղանին ներկայ գտնուեր է տեղւոյն օսմանեան դեսպան գնդապետ Թէվֆիգ պէյ։ Հացկերոյթի պահուն Դուքսը կրկին անգամ շնորհակալութիւն յայտներ է Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նկատմամբ եղած մեծարանաց համար։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՄԻԽԱՅԼՈՎԻՉ ՄԵԾ ԴՈՒՔՍԸ

Ռուսիոյ կայսեր հօրեղբօրորդի Ա. Աղեքսանդր Միխայէլովիչ Մեծ-Դուքսն և Սերկիոս Մեծ-Դուքսը, որք Թ-ռ-ռ-չոգենաւով մայրաքաղաքս ժամանած էին, ուրբաթ իրիկուն նոյն չոգենաւով Պէյօլիւքտէրէ գնացին և շաբաթ իրիկուն ալ Մէջիտկիական ուղեւորեցան։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՁՐԻՑԷ

Շիրքէթի Խայրիէի բաժնետէրաց ընդհանուր ժողովոյ երկրորդ նիստը շաբաթ օրը տեղի ունեցաւ Առեւտրական Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ ընդ նախագահութեամբ նախարար Վսեմ. Բաֆի փաշայի։ Ներկայ էին ելմտական և կայս. անձնական Գանձուն նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա և այլ բաժնետէրաբք։

Ժողովը նախ և առաջ նկատողութեան առաւ վարչական խորհրդոյ տարեկան տեղեկագրոյն մէջ եղած առաջարկութիւնն, որ էր իրրև չահաբաժին երեքական ոսկի վճարել իւրաքանչիւր բաժնի համար։ Ժողովը նկատելով որ արդէն վճարումն ուշացած է որոշեց անմիջապէս վճարել այդ շահաբաժինը։

Յետոյ կարդացուեցաւ վարչական խորհրդոյ մէկ ընդարձակ տեղեկագիրն, որով կը պատասխանէր նախորդ նստին մէջ Լոնտրայէ Նոր բերուած չորս շոգենաւերու մասին եղած հարցմանց, սակայն Վսեմ. Ցակոբ փաշա կարեւոր գործոց պատճառաւ կայս. պալատ երթալու ստիպուած ըլլալով, նիստը վերջացաւ և որոշուեցաւ յառաջիկայ շաբաթ օր վերստին ի նիստ գումարել։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քարբերդի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Մերթօ անուն աւազակապետ, որ ի Գոգիյան տեղւոյն Ահմէտ աղան սպաննելով փախած և մէկ քանի աւազակաց հետ այդ կողմերը կ'սպասակէր, տեղւոյն ոստիկանաց ձեռամբ ըսպաննուեր է իւր մէկ քանի ընկերաց հետ։

ՍԷԼԱՆԻԿ-ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պ. Բաուլա, որ Սելանիկէն ի Մանասթիր երկաթուղի մը շինելու համար մեծ նաշխարհ ստացած է, հարկ եղած ձեռնարկներն ըրած է շինութեանց սկսելու համար։ Երկաթուղւոյ գիծը գլխաւորապէս պիտի անցնի Սէլանիկ, Գարաֆէրիյէ ու Մանասթիր քաղաքներէն և գծին երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 200 քիլոմէտր։ Ասկից զատ Պ. Բաուլա դէպի սերպիական ու հելլէնական սահմանագլուխը ճիւղեր ևս պիտի երկարէ։ Պ. Բաուլա հարկ եղած քննութիւնը պիտի կատարէ Մանասթիրէն յԱվլոնեա և ի Տիւրացցօ ճիւղեր հաստատելու համար։

Կայս. կառավարութիւնն առաջարկեր է իրրեւ երաշխաւորութեան գումար իւրաքանչիւր քիլոմէտրի համար 14300 ֆր. վճարել։ Այս գումար, զորս պիտի յանձնէ Հանրային Պարտուց վարչութիւնը, պիտի վճարուի Մանասթիրի ու Սէլանիկի տասանորդական տուրքէն։

Գծի շինութեան և այլոց համար հարկ եղած ծախքը 35 միլիոն ֆրանք պիտի ըլլայ։ Կը հաշուուի թէ իւրաքանչիւր քիլոմէտրի համար 200 ֆրանք ծախք պիտի ըլլայ։ Այս պարագային մէջ երաշխաւորութեան գումարն եւս համեմատաբար պիտի աւելցուի։

* *

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ նաեւ այդ երկաթուղւոյ նկատմամբ կնքեալ պայմանագրոյն քննութեամբ։

Պ. Բաուլա երէկ Բ. Դուռը գընաց և տեսակցեցաւ Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ԱՆՑԱԳԻՐՔ

Ըստ տեղեկութեանց Հ-էյէ-Ի, ձեռնարկեալ իշխանութիւն հրահանգ ուղղած է որոց որ անկ է, որպէս զի օտար երկիրներէ թուրքիա եկող ուղեւորաց անցագրերը վէրէ ըլլան, եւ առանց ասոր ուղեւորք չկրնան գալ։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Ա-ռ-ռ-լ-ն Էր-էյէը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Պ. Բօնսթանթէն Թոթիատէս, վաճառական ի Պոլիս Վալիտէ խան, ծովային առեւտրական դատարանի որոշմամբ անանկացեալ յայտարարուած է 1890 յունիս 12|24էն սկսեալ։

Հանրածանօթ ակնարոյժ Տօք. Խամիրեան էֆէնտի շաբաթ իրիկուն Բարիզէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

—Ձեռնհաս իշխանութիւնն որոշած է արգելուլ խարդախեալ հնահիվներու մուտքն և այս առթիւ հարկ եղած հրահանգները տուած է որոց որ անկ է։

—Զ-ռ-հ-ռ լրագիրը գրաքննիչ պաշտօնէին դեկուցման հակառակը գործած ըլլալով, Տպագրական Տեսչութիւնն ազդարարագիր մը ուղղած է այդ լրագրոյն ծանուցանելով որ եթէ չարունակէ իւր այդ ընթացքն, օրինաց տրամադրութեան պիտի ենթարկուի։

—Պրուսայի նահանգին մէջ ասպատակող աւազակներէ ութն ևս ձերբակալուած են։

—Ընկզմեալ Էրթ-ղ-ռ-լ մարտանաւի զոհերուն ընտանեաց ի Նպատ կատարուած հանգանակութիւնն հասած է 268,539 զրուշի։

—Ամերիկեան դեսպան Պ. Սայմոն Հիրշ այս ձմեռ իր բնակարանը պիտի փոխադրէ Ներսէսեանց Բերայի մեծ տունն որ հարկ եղած նորոգութիւնները ու փոփոխութիւնները պիտի ստանայ, որպէս զի դեսպանատան գրասենեակներն ևս հոն փոխադրուին։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ Տիւբէռէ գեր-ծովակալին հրամատարութեան ներքեւ գտնուող Ֆրանսական նաւատորմն անցեալ երեքշաբթի մեկներ է այդ նաւահանգիստէն, նախ Պէյրութ և ապա Ադեքսանդրիա ու Բօռ-Սայիտ երթալու համար։

—Մանիսայի չրշակայ թիմուրճը գիւղաքաղաքցի Մէհմէտ անուն մարդ մը գեղեցիկ կապերա մը շինելով մատուցած է Վեհ. Սուլթանին, որ հրամայած է դրամական պարգեւ մը և գեղարուեստից ջերքդրամ շնորհել այդ արհեստաւորին։

—Նախընթաց գիշերուան փոթորիկի պահուն մայրաքաղաքիս մէջ պատեր փլան և խոշոր ծառեր արմատախիլ եղան։ Աքսարայի կողմն ևս հին տան մը մէկ մասը փլաւ, սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

—Անցեալ օր Զաղաթիոյ մէջ մաքսատան պաշտօնեայք մարդ մը ձերբակալեցին, որ պարկ մը չալած կ'երթար։ Պարկը բացուելով 14000է աւելի փամփուշտի խողովակներ գտնուեցան։

—Տօքթ. Մատթէոս Մինասեան Պրուսա ուղեւորեցաւ։

—Զմիւռնիոյ լրագրաց մէջ հրատարակեալ տեղեկութեանց համաձայն, զրոյց մը ելեր է թէ Բլազովէնի առջեւ գտնուող օսմանեան թ-ռ-ռ-ռ չոգենաւուն մէջ ասիացի եւ ափրիկեցի ուխտաւորաց միջեւ կռիւ մը ծագեր եւ առաջիններէն երկու հոգի մեռեր և մէկ հոգի վիրաւորուեր են։ Քարանթինայի տնօրէնին կողմէ եկած հեռագիր մը ևս այս զրոյցը հաստատեր է։ Ասոր վրայ Այտընի կուսակալ Խալիլ Ռիֆաթ փաշա իւր հետն առնելով ընդհանուր դատախազն ու հարցաքննիչ դատաւորն Ուրլա գնացեր է քննութիւններ կատարելու համար։ Յետ քննութեան հաստատուեր է թէ Ափրիկեցի ուխտաւորք նաւապետին հետ կռիւ մը ունեցեր եւ սպառնալիքներ ըներ են, որովհետեւ այս ուխտաւորք Ափրիկէի ծովեզրը հասնելու պայմանաւ չոգենաւ նստեր եւ յետոյ Բլազովէն բերուեր են։ Նաւապետին հետ եղած կռիւն պատճառն ոչ ջուրի ամբարանոցի բանալին առթիւ կռիւ մը ծագեր է ա-

սիացի ու ափրիկէցի ուխտաւորաց՝ միջեւ։ Ասոնք սկսեր են զիրար ծեծել և այդ միջոցին ասիացի հիւանդ ուխտաւորի մը վրայ ինկեր են։ Այս մարդ արդէն հոգեւոր վիճակի մէջ գտնուելով մեռեր է։ Այս խառնակութեան պահուն նաւապետն սկսեր է օգնութիւն գոչել, և որովհետեւ անկարելի է եղեր շոգենաւին մօտենալ ծովին ալեկոծեալ ըլլալուն պատճառաւ, առանց քննութեան այս զրոյց եղեր է միայն նաւապետին աղաղակներէն։ Կուսակալը ասիացի ուխտաւորները մաքրանոցը հանել տուեր և ափրիկեցիներն ալ իրենց տեղերը զրկուելու համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առեր է։

—Շաբաթ իրիկուն ժամ 12ին Եէտի Գուլէէ մեկնող 42 թիւ կառախումբը կազրանին առջեւ Յովակիմ անուն բեռնակիր մը կոխուեց։ Յովակիմի ձախ ոտքը սրունքէն կտրուեցաւ։ Զորս կողմէ անմիջապէս օգնութեան փութալով Ս. Փրկչի Հիւանդանոցը փոխադրեցին զնա։

—Ադրիանուպոլսոյ գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ քաղաքին մէջ հրատարակեալ Ճէրէոե լրագրին խսպառ խափանուեր է իւր ինչ ինչ անհաճոյ հրատարակութեանց պատճառաւ։

—Անցեալները Պապա Էսկիի կայարանին վրայ յարձակող աւազակներէ 9ը ձերբակալուած են։ Ասոնցմէ երկուքն եւս նախապէս ձերբակալուած էին։

Սամսոնի ազգային վարժարանի համար՝ գոհացուցիչ ամսականով վարժուհին մը կ'ուզուի, առաջնակարգ համարուելու չափ Հայկաբանութիւն, Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, կարելի եղածին չափ Գաղղերէն, Բնագիտութիւն Ասեղնագործութիւն գիտցող, եւ որ ամենակարեւորն է պարկեշտ եւ միանգամայն իւր հետ ունենալով, քոյր, մայր կամ ամուսին։ Մի օգնական վարժուհի մը եւս կ'ուզուի կառավարչութեան համար, ընթերցանութեան և ասեղնագործութեան ալ օգնելու։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ Ց· ՊԷՑԱԶԵԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ա· Տարի

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բարեփոխեալ ըստ ծրագրոյ և յանձնարարութեան Պատ· Ուսումն· Խորհրդոյ Ազգային Կեդր· Վարչութեան։

Ի ՊԷՏՍ

Դ· Դասու Ազգ· Նախակրթարանաց

7 ԳԻՆ 2 ԴԱՀԵԿԱՆ 28—30

Կը գտնուի ամէն հայ գրավաճառաց քով

ՀԵՑԱԳՐԱԼՈՒՄՔ

Կ· ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱՑՈՒԹԵՆԷՆ

ՔՈԼՆՈՒԻ ԿՈՄՍ

ՎԻԵՆՆԱ, 18 հոկտ· — Քալնոքի կոմս մտադիր է մի քանի չաբթուան զբօսական պտոյտ մ'ընել, Թիրոլ սկսելով։ Պիտի փոխանորդէ իւր օգնական, Պ· ֆոն Սէօկէնեի։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ

ՔԻՕԼՆ, 18·—Քէօլնէր Զայտունկ կ'իմանայ թէ Զարը վերջերս Սերպիոյ նուիրած է այն 80,000 հրացանները զորս սերպ կառավարութիւնը Ռուսիայէն գնած էր։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 18· — Կը ծանուցուի թէ անգլ· երկու մարտանաւեր Վիթու պիտի երթան՝ պատժելու այն բնիկներն որք գՊ· Բիւէնոյէ գերմանացին և իւր ընկերներն սպանեցին։ (Փափաքելի էր որ Կ· Պոլսոյ հեռագրական Գործակալութիւնը փոյթ տանէր մեզ հաղորդել այնպիսի լուրեր, որք նոյն աւուր սուրհանդակաւ առնուած եւրոպեան լրագրաց մէջ նոյնութեամբ—կամ աւելի մանրամասնութեամբ—գրուած չլինէին արդէն։

Ծ· Խ· Աբէ-Եբլին·)

ՊԱՊԱԿԱՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ՀՌՈՄ, 18·— Օ-էրվ-Ռբէ Ռոմա» կը հրատարակէ Պապին մէկ շրջաբերականն առ իտալեան կղերն, որով կ'ըսէ թէ Իտալեան կառավարութեան ամէն արարք Պապութիւնն և կաթոլիկութիւնը ջնջելու կը միտին։ Կը յայտարարէ նաեւ թէ Իտալիա մեծ առաւելութիւններ կրնայ ձեռք բերել եթէ իւր իշխանութեան եւ ազդեցութեան գործադրման մէջ ազատ թողու զՊապն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱԻԱՏՈՐՄ

ՓԱՐԻԶ, 18·— Միջերկրականի նաւատորմը Պէրութէ Ալեքսանդրիա, յետոյ Մալթա և Ճէզայիր պիտի երթայ, ուստից Թուլոն պիտի դառնայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ

ՓԱՐԻԶ, 18·— Ելմտացոյցի յանձնաժողովը մերժեց Պ· Բլէմանսոյի առաջարկն, որ 18 միլիոնի հասոյթ մը ձեռք բերելու համար կը պահանջէր 3 ¼ առ 100ի թէնցնել խնայութեան տնտուկներուն վճարած տոկոսի սակը։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԼԻՍԱՈՆ, 18·—Կը հաւատան թէ Փորթուկալի Ծերակոյտին և Երեսփ· Ժողովոյն նստաշրջանը պիտի փակի, որպէս զի գրգռիչ ճառեր չարտասանուին, և Անգլիոյ հետ կնքեալ պայմանագիրը չմերժուի։ Միւս կողմէ, նոր նախարարութիւնը պիտի ջանայ համոզել զԱնգլիա որ չափաւորուին ինչ ինչ տրամադրութիւնք որք կը մնասեն արևմտեան Ափրիկէի մէջ վաճառականութեան, ևն։

ԻՏԱԼԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՀՌՈՄ, 18· (Ա· Հ· Գ·)—Իտալեան երկաթգոյցի վրայ կատարուած խնայութիւնք 40 միլիոն ֆր·ի կը հասնին։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 18·—Հրապարակն անկանոն վիճակի մէջ է դեռ։ Շարունակեալ անկումն գնոց ընդհանուր մտահոգութիւն կ'ազդէ։ Երկու անկարեւոր սնանկութիւնք ևս կը ծանուցուին։ Եթէ այսպէս երթայ, Սակարանի առաջիկայ հաշուեյարդարութեան առթիւ կարեւոր սնանկութիւնք տեղի պիտի ունենան։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՀՈԿՏ· 19Ի

ՎԻԵՆՆԱ.— Կայզէսի Իշխանն ատ հասաւ երէկ իրիկուն։ Ի պատիւ Իշխանին, այսօր միջօրէէն յետոյ Կայսրն հանդիսաւոր հացկերոյթ մը պիտի տայ ի Շէօնպրուն։

ՍՈՖԻԱ.— Պ· Սգամպուլովի առողջական վիճակն երեկուան չափ գոհացուցիչ չէ։ Նախարարապետն երէկ հիւսիսային հովին ընդ առաջ գացած ըլլալով Գէմանդին իշխանուհւոյն, որ Փիլիպէէն կուգար, իւր աչքին ցաւը սաստկացաւ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ, 19·— Առեւտրական առաժամեայ կարգադրութիւն մը կնքուեցաւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ, որով իրարու կուտան «ամէնէն նպաստաւորեալ ազգի» դրութիւնը։ Այս կարգադրութիւն, որ 1892 յունուար 1|13ին կը լրանայ, Անգլիոյ հետ կնքուած կարգադրութեան համաձայն է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ

ԲԱՐԻԶ, 19·— Առեւտրական Նախարարը վաղը Ելմտացոյցի Ցանձնաժողովին պիտի մատուցանէ մաքսային ընդհանուր սակագինն և շարժառիթները պարզող տեսութիւն մը։ Նախարարն այդու տեսութիւն մը կ'ընէ միւս պետութեանց տընտեսական կացութեան վրայ և սա եզրակացութեան կը հասնի թէ Ֆրանսա միայնակ չկրնար դիմադրել ընդհանուր հոսանքին, և թէ նոր կացութիւնը՝ նոր տնօրինութիւններ կը պահանջէ։ Մրագրին երկրորդ մասը կը բովանդակէ առեւտրական բարձրագոյն խորհրդէն քուէարկեալ թուանշաններուն համեմատ հաստատուած սակագիները։ Ելմտացոյցի վիճաբանութիւնը պիտի սկսի հաւանօրէն հինգշաբթի օր։ Ելմտացոյցի Ցանձնաժողովն հաւանեցաւ ելեւմտից Նախարարին առաջարկին, որով ըստ արժէքին 10էն 30 սանթիմ պիտի բարձրացուի օտար երկրէ եկած պատրաստ դեղերուն մաքսը։ Ելմտացոյցը պիտի ունենայ 1 ½ միլիոն ֆրանքի աւելորդ մը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՀՌՈՄ, 18· — (Ա· Հ· Գ·)—Անգլիոյ դեսպան լորտ Տըֆրինի և Պ· Քրիսպիի տեսակցութեան մէջ փոխանակեալ յայտարարութիւնք և ասոր յաջորդող սիրալիր խօսակցութիւնը ցոյց կուտան թէ Անգլիոյ և Իտալիոյ միջեւ գժտութեան զրոյցներն անհիմն են։ Հակառակ Անգլիոյ զիջողութեանց, Պորսային վիճակը չը բարւոքիր· գները միշտ իջնալու հակամէտ են։

—Մաքսատանց հասոյթներուն նուազումը ծանր մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Երեք ամսէ ի վեր, հասոյթները 3 միլիոն ֆրանք նուազ եղած են ելմտացոյցին կանխատեսած գումարէն։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՁԻՆԱԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 18· (Ա· Հ· Գ·)— Կը հաւատան թէ Հունգարիոյ զինագործարանը գնելու համար Պերլինի Լուտվիկ Լովէ և Ընկ· տան կատարած բանակցութիւնք վերջնապէս յաջողած են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 8 հոկտ·

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

8 ամիս Լոնտրայի վրայ	108 3/8
8 » Բարիզի »	23 30

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց· (Մէջտ· Բ· Սէրի	19 27
Առաւօտուն գոցուածքը	19 25
Կէս օրին »	19 25 ½
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	80 4
» » ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՏԱՔԻՆ

Փոխանակութիւն	Ա· Սէրի	41
»	Բ· »	28 ½
»	Գ· »	19 25

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՆԵՐ

Սահիբէթ թէներալ	Ամբ· Լիր·	5 4
Բրեսթ թէներալ	Օսմ· »	9 25
Գանիզ ազ Գոնա	» »	7
Սամ· Շանտ Լվայեար	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	515
Բանքէի երկաթուղի	Ֆր·	78 8/9
Բանքէի Լավրիսի	Գ· կ·	150

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան սակի	ՀՐՊ·	100
20 ֆրանքոց	»	87 15
Անգլիական սակի	»	110 8
Մարք (գերմանական սակի)	»	107 30
Իմպերիալ	»	91 30
Բրիմիզ	»	51 10
Լուզլի թղթագրամ	»	7 56
Մէջ· արտաք· (առբ)	»	108 2
Լէյցոց	»	103
Հինգոց	»	102 30
Մէթալիք	»	100 10
Թառիճկ	»	— —

ՏԻՐՈՊԱԿԱՆ ԴՐԱՄԻ

Տիրոպ, 18 Հոկտեմբեր, ժամ 4 վայր 30 երեկոյ

Երրորդական Իսանթ 3 %	93 87
» 4 ½ %	106 42
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ·	18 27 ½
Օսմանեան երկաթուղի	79 25
» Բէժիի բաժնեթուղթք	312 50
Եգիպտոս Օսմանի	621 25
Նիւբարի Լիմիտէ	780
Իտալական Իսանթ 5 %	94 07 ½
Հունգարական 5 %	475
Բրիորիթէ Թիւրք (1890)	403 75
Եգիպտական միացեալ	491 87 ½
Պանք ազ Բարի	855
Սամ· մաքս· արժէթուղթ	457 50 *)
Սուէզի ջրանցք	2387 50
Ազատական արտաքին	76 1/16
Ռիո Թինթօ	633 75
Մէնտիսոնս	700
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 28 ½

Լոնտոն, 18 Հոկտ· ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ· յանձնագիր	94 13/16
Սամ· » Սէրի Դ·	18 1/8
» » » Ա	41
» » » Բ·	23 ¼
» » » Գ·	18 1/8
Նախաւորութիւն 1877	110 1/4
Պանք Օթոմանի	14 13/16
Եգիպտական միացեալ (բանքիրներ)	96 7/8
» առանձ· (բրիվիլեժիէ)	90 3/4
Տուրք Սանիէ	— —
Յանձնիպ (փոխառ· Բոլիվր)	102
Հունգարական 5 %	92 ½
Մանթոզ »	76
Ռուսական 1889	97 ½
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 29

Վիեննա, 18 Հոկտ· ժամ — վայր —

Սամանեան երկաթուղի	37 60
» Բէժիի բաժնեթուղթք	136 ¼
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	114 95

Պերլին, 18 Հոկտ· ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 32 ½
Լուզլի թղթագրամ	249 ¼
Սամանեան երկաթուղի	79
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ·	— —

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 18 հոկտ· ժ· — վ· — երեկոյ

Ֆրանսական Իսանթ 3 %	93 90
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ·	18 25
Օսմանեան երկաթուղի	79 12 ½
Օսմ· Բէժի	312 50
Բրիորիթէ թիւրք	—
Սամ· Մաքս· արժէթուղթ	—
Պանք Օթոմանի	620
Ռիո Թինթօ	630

ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ԱՌ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՍ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՍ

Հայ երիտասարդաց Տպագրական Միութիւն անուամբ ընկերութիւն մը հաստատուած է որ նպատակ ունի բազմացնել օգտակար գրեանց թիւը հոգանալով տպագրութեան ծախքն ի շահ իւրեանց վաճառութեան։ Այսպէսի ընկերութեան մը գոյութեան կարեւորութիւնը բազմիցս գրեցինք այս սիւնակներու մէջ։ Ուրախ ենք հաստատել թէ իր առաջին գործովն իսկ յիշեալ ընկերութիւն կարի օգտակար սատար մը լինելու կոչուած է։ Մեր առջեւն ունինք օգտաշատ թարգմանութիւն մը ի հայ՝ հեղինակութիւն ամերիկացի Տիմոթեայ Դիդքոմի։

Այս գործը որ ունի իբր տիտղոս Նամակներ առ երիտասարդս, օրիորդս և Նորընտանիս, կը պարունակէ, երկու առաջին հատորներուն մէջ, երրորդը դեռ թարգմանուած չը լինելով, այնպիսի ողջամիտ խորհուրդներ, թանկագին խրատներ որ կ'արժէ զի ուշի ուշով կարդանք զայն։ Չը պարունակեր արդարեւ անծանօթ իրեր, զի ամէն բանաւոր էակ կ'զգայ ինքնին, առանց դիմելու այլոց օգնութեան, գրքերու ընթերցման, այդպիսի խրատներու կարեւորութիւնն։ Այլ ինչ որ կ'ընէ այս գործը և նմանօրինակ երկեր, այն է զի կ'զգացնէ մարդուս, անոր մտաց առջեւը կը բերէ մարդկութեան մէջ կատարելիք պարտուց գոյութիւնը։ Կը յիշեցնէ նմա թէ ինչպէս վարուիլ պէտք է, իրազեկ կ'ընէ չընթանալու յախուռն աշխարհի յորձանաց մէջ։

Ահա այդ նկատողութեամբ մեր սեղաններուն վրայ ունենալ պարտինք այս հատորիկները։ Զեն ճառեր սոքա ճոռոմաբան ոճով և բարձր յաւակնութեամբ իրաց վիճակին վրայ։ այլ ընդհակառակը, ամենապարզ ոճով ամէն դասակարգի դիւրամատչելի եղանակաւ կը պարզեն երջանկութեան գաղտնիքը։ Թարգմանիչը կցած է դոցա իր ծանօթութիւնները եւ ամփոփ յառաջաբաններով բացատրած է գործոյն ուղղութիւնն և կարեւորութիւնն։ Երիտասարդաց ուղղեալ նամակները կը բաժնուին ութ մասանց։ Իւրաքանչիւրն աչքէ կ'անցնէ կարեւոր խնդիրներ։ Նախ խորհուրդ կուտայ երիտասարդաց երբ կ'սկսին աշխարհի սեմէն ներս մտնել, չը զառածանիլ կանացի փափկութեանց մէջ, ուղիղ սկզբունքներու վրայ ընթանալ, հաստատուն հիման վրան դնել իրենց կենաց գոյութեան պայմանները, գիտնալ իր աշխատութեամբը ուեթի բանալ կենաց ուղին, ուրիշի օգնութեան կարօտ չը լինիլ, այլ միայն այլոց օգտակար լինիլ։ Կը խօսի ապա ամուսնութեան փափուկ խնդրին վրայ։ Զեմ գիտեր թէ ինչ որ կ'ըսէ այդ նկատմամբ կրնայ նաեւ վերաբերիլ և յարաբերութիւն ունենալ մեր ընտանեկան յարկերուն համար։ Քիչ մը տարակուսելի կը թուի ինձ, զի ամերիկացի հեղինակը խրատ կուտայ վընտրել ամէն կանացի ընկերութիւնները, մանաւանդ մտնել բարձր դասակարգաց մէջ, փորձել անդ, քննել իրեն ապագայ ընտրելին, եւ ապա առաջարկել զայն ի կնութիւն։ Արդարեւ երիտասարդք այս դրութիւնը կարի բանաւոր պիտի դտնէին և չատ հաճութեամբ ի գործ դնել պիտի ջանային, այլ խնդիր է գիտնալ թէ նախ ունի՞նք ամերիկացւոյն իմացած ի գական սեռին յատկացեալ մասնաւոր ընկերութիւններ, եւ երկրորդ թէ, այդ ընկերութիւնք եթէ գոյութիւն ունենային ի մեզ, պիտի հաճէի՞ն և պիտի ընդունէի՞ն այդ առաջարկուած միջոցը։ Հեղինակը այս կէտին մէջ թէպէտ կ'ըսէ թէ պէտք է ջանալ որ խելքով մեզմէ բարձր կին մ'ունենանք, որպէս զի յառաջ մղէ զմեզ, սակայն աղջկանց ուղղեալ նամակաց մէջ հակառակը կը պնդէ։ ամէն պարագայի մէջ, երկուքն ալ կը պարունակեն քննադատելի կէտեր։ Ըստ իս, լաւագոյն պիտի լինէր որ այր և կին համահաւասար կրթութիւն մը առած լինէին, բնականաբար նախամեծար համարելով, մեր ընտանեկան յարկաց անդորրութեան համար, որ այրը քիչ մ'աւելի ուսեալ լինէր։

Հեղինակը յետոյ կարի ճշդութեամբ կ'ակնարկէ սա կէտին որ մեր վարուց մէջ քաղաքավարութիւն ըսելով պէտք չէ հասկնանք «մշտափայլ ժպիտ և ո՛չալ կորաքանակ խոնարհութիւնն»։ Պէտք չէ անտարակոյս ոչ սարկանալ ոչ հպարտանալ, այլ բանաւոր մարդավայել ընթացք մը բռնել աշխարհի զանազան դասակարգերու մէջ։ և ոչ ալ նորաձեւութեան հետամուտ լինելով անոր գերին լինիլ, այլ ջանալու է զայն մեզ ծառայեցնել։ Ամերիկացիք կ'ըսեն թէ ճոխ եւ սուղ հագուստը խելքի խեղճութեան նշան են։ Զեզ կը թողում այս խօսքին ճշդութեան քննադատելի մասը։

Խել մը դէջ ունակութեանց վրայ խօսելով, հեղինակը կը պարսաւէ ամերիկացոց ծխախոտ ծամելու սովորութիւնը, սովորութիւն մը որ ինչպէս կ'ակնարկէ թարգմանիչը, մեր մէջ բարեբաղդաբար դեռ մուած չէ։ Մխելու ալ շատ թշնամի կ'երեւի, գիտելով զայն թէ բարոյական եւ թէ նիւթական տեսակէտով։

Այլ ինչ որ Ամերիկացին ամենէն շատ կը յարդէ, այն աշխատութեան ոգին է, որու կենդանի օրինակն է իր ազգն։ Կ'ուզէ որ երիտասարդ աղջատ ծնին։ կ'արդահատիմ, կ'ըսէ, հարուստներու վրայ։ Պէտք է աշխատին, և աշխատութեան պտուղովն հասնին բարձր ընկերական աստիճանի մը։ Ինչ որ կ'ըսէ հեղինակը այս մասին տեսակէտս չատ բանաւոր է, այլ գործնականապէս քանի՞ արժէք կրնայ ունենալ աշխարհի արդի կացութեան մէջ։ Եթէ Պ· Դիդքոմ հոս գար և լսարանի մը մէջ ճառէր ազգասութեան առաւելութեանց վրայ, տարակոյս չունիմ թէ զայն յիմար պիտի կոչէինք։

Լաւ ուսեստի կարեւորութենէն զկնի, հեղինակը կը խօսի ֆիզիքական մշակման վրայ։ Մեր մարմինները կազդուրելու պէտքին վրայ որքա՛ն դըրուի և որքա՛ն խօսուի, դեռ չատ քիչ է։ «Առողջ միտք յառողջ մարմնի»ի օգզբունքի ամերիկացիք ամենէն լաւ կը գնահատեն։ Մանկական ամենափոքր դպրոցներէ սկսեալ մինչեւ բարձրագոյնն այս կէտին վրայ մասնաւոր ուշադրութիւն կը դարձնեն։ Պէտք չէ՞ միթէ որ մենք ալ ըստ կարելւոյն մեր վարժարանաց մէջ մտցնենք այն մարզանքներն, այն խաղերն որք կ'աճեցընեն, կը զարգացնեն մարմնոյն կազմութիւնն և առողջ մտօք խորհելու կարող կ'ընծայեն։ Այս խնդրին վրայ մասնաւորապէս պէտք է մտածենք և ըստ այնմ միջոցներ ձեռք առնունք։

* *

Երիտասարդաց նամակաց վրայ բաւական խօսեցանք, անցնինք քիչ մ'ալ օրիորդաց նկատմամբ գրուածոց։

Մեր սիրելի ընթերցուհիք պիտի առարկեն արդ թէ ամերիկուհեաց կեանքը մեզ չը կրնար յարմարիլ և հետեւաբար այդ խրատները մեզ հայուհեացս համար անտեղի են։ Կ'չտապեմ պատասխանել թէ արդարեւ գրքոյկը կը պարունակէ Ամերիկայի ոստանին մէջ մասնաւորաբար ծնող և կրթուող օրիորդաց համար թանկագին խրատներ, սակայն և այնպէս դոցա քով կան խել մը այլ օգտակար խորհուրդներ որք կրնան մեծ դիւրութեամբ մեզ ևս ծառայելի լինել։

Շատ ճշմարիտ է թէ ամերիկեան վարժարանաց իդեական կրթութեան անկախութիւնը չը կրնար նիւթել երջանկութիւն մեր հայկական ընտանեաց համար։ Շատ ծնողքներ փորձառութեամբ դորա իրազեկ են, այլ ինչ որ մենք ի նկատ կ'առնունք, այն է թէ այս հատորիկն ունի իր մէջ շատ թանկագին սկզբունքներ կենաց ընթացքի մէջ որք կրնան, զայնս ուշի ուշով ի գործ դնելով, իդեական սեռին անդորրութիւնն ապերջանկութիւնն յառաջ բերել։ Հեղինակը նախ խել մը ամենօրեայ սովորական սակ սկզբանց վրայ գրելէ զկնի կ'անցնի կարեւոր գլխոյ մը որոյ մակդիրն է «Փոխանցումն աղջկութենէ ի կնութիւն»։

Տիզոպոս կարի փորձիչ և հրապուրիչ է· անմենք թէ Պ· Դիդքոմ ի՞նչ գտած է բսելու այդ փափկագոյն կէտին վրայ։ կը խօսի Ամերիկայի աղջկանց սովորութեանց վրայ որ կ'երևի թէ խումբ խումբ կը պատին փողոցէ ի փողոց, կը շրջին խանութէ ի խանութ· այլք՝ փառասիրութեան անզուսպ տենչով մը՝ կ'ուզարկեն յօդուածներ լրագրաց, ուր չեն կրնար մուտք ունենալ։ Ուրիշներ սենեկի մը մութ անկիւնը քաշուած, անընդհատ իրարու հաղորդակցութիւններ, կամ անզգոյշ յարաբերութիւններ կ'ունենան։ Ասոնցմէ ոմանք թերևս մեզ ալ յարմարին։ Սակայն զարմանալին այն է զի ամերիկացի հեղինակն իր անկախ դաղափարներովն հանդերձ բոլորովին հակառակ է օրիորդաց, այլ ոչ երիտասարդաց, սիրաբանութեան սկզբունքին։ Սիրահարութեամբ չէ որ, կ'ըսէ, ձեր երևակայած երիտասարդին հետ պիտի ամուսնանաք։

Գիշերօթիկ վարժարանաց սեղմումներուն համար ըսածը չատ բանաւոր է։ Խոցելի կը նկատէ այն աղջկանց վիճակն որ այդպիսի ճնշումներու ենթարկուած են։ Աւելի փոանգաւոր են այդ օրինակ վարժարաններն քան այն թատրոններն որք կը նկատուին իբր մոլութեան դպրոցներ, քան այն պարասրահներն որք իբր ցոփութեան կեդրոնավայրեր կը նշանակուին։ Ճշմարիտ չէ՞ միթէ երբ մեր աղջկունքը սեղմել ուզենք չափէն աւելի, կը դրդռնենք անոնց երեւակայութիւնը, խօլական ցնորքներու կը մատնենք զայնս, հեռի պահելով աշխարհի դրական կենաց երեւոյթներէն։ Ուր որ ըլլայ այս սեղմումն, թէ դպրոցի թէ տան մէջ, զի կան դեռ այսպիսի անմիտ ծնողքներ, արդիւնքը միևնոյն է։ Մեր օրիորդք պէտք են լինիլ ընկերական, ինչպէս հեղինակը կ'ակնարկէ, և պէտք չէ տածեն այն ունայն գաղափարը թէ ուսմունք և հմտութիւնք կը ծառայեն միայն ամուսին մը որսալու։ Զը կարծուի թէ երբ օրիորդ մը ուսած է խել մը լեզուներ անկատար եղանակաւ կրնայ համարուիլ թէ նաուռնի զարդացեալ միտք մը։ Այս սխալ դաղափարն ունեցողներ դեռ չատեր կան մեր մէջ։ ցաւօք սրտի կը հաստատենք այս կէտը։ Ամերիկացին մեզ կը յայտարարէ թէ առաջին եւ դչեւոր տաղանդը զոր ունենալ հարկ են օրիորդք է ուսումն մայրենի լեզուի։ Քիչեր կան որք գիտեն իրենց լեզուն լաւ գործածել։ ասի ամէն ազգի համար ամենայալի է։

Աղջիկ մը պէտք է որ ունենի հիմնովին, եւ մչակէ զայն որու հետամուտ է։ Մտային զարդացումն է որ պէտք է ամէն ոք ձեռք բերէ։ զի այդ զարդացմամբ միայն պիտի կարենայ գբաւել մարդկութեան մէջ ցանկալի տեղ մը։ Հեղինակն այլուր կ'ընէ սուր դիտողութիւն մը։ կ'ըսէ թէ ամուսնացեալ կին մը հրապուրիչ է ամուրի երիտասարդի մը եւ յետոյ՝ երիտասարդները կը սիրեն տարիքոտ աղջիկները։ կը բացատրէ թէպէտ դորա պատճառները, այլ դոքա չատ բանաւոր չեն երեւիր, վերագրելով զայնս գանց կանացի անկախութեան եւ ազատ ոգւոյն։

Մեծ ցաւումներ կը գոռայ դրամի և ընկերական բարձր դիրքի մը ցանկութեամբ հարուստ ամուսիններ փընտռող օրիորդաց դէմ· ահա իր խօսքն։ «Ամուսնութիւնն, այդ պարագայից մէջ, եթէ անկեղծ սէր չ'կայ, պարզապէս անբարոյականութիւն է։» Կը տեսնէք ուրեմն թէ ի՞նչպէս կը ձաղկէ այդ դրամական ամուսնութիւնքն, որք ամէն ուրեք անցած են ամենավայելուչ և ամենէն պատշաճաւոր միութեանց տեղ։

Հեղինակը կը պարզէ դեռ խել մը տեսութիւններ զանազան նիւթերու վրայ, որք ամենն ալ կենսական կարեւորութիւն մ'ունին։ Արդարեւ եթէ հետեւինք այս գրքոյկին խրատոց և խորհրդոց, մեզ պիտի առաջնորդէ ուղղութեան և երջանկութեան ճամբուն մէջ։ Այլ դժբաղդաբար քանի՛ քանի՛ դեռ այսպիսի բարոյագրքեր պէտք են լոյս տեսնել, ուղղելու համար մարդոց բարքը։

Սակայն և այնպէս կ'սպասենք անհամբերութեամբ որ արժանաւոր թարգմանիչն, որ հմտութեամբ ծածկած է իր անունը, այլ որ իր յատակ և բիւրեղանման վճիտ ոճին ներքեւ իր անձնաւորութիւնն յայտնի կ'ընէ, տայ մեզ նաեւ օգնութեամբ Տպագրական Միութեան, երրորդ հատորն, այն որ կը վերաբերի նորապսակ ամուսնացողաց։ Այս վերջին մասը, դատելով առաջիններուն վրայ, կը խոստանայ լինել յոյժ շահեկան և օգտակար զանազան տեսակէտներով։ Ապահով ենք որ յարգոյ հասարակութիւնը պիտի քաջալերէ նորակազմ այս ընկերութիւնն, իր առաջին քայլին մէջ, ի ծաւալումն օգտակար գրքերանց։

ՄԿՐՏԻՉ Կ· ՇԱՀՆԱԶԱՐ

Եաքմճբ

ՍԻՄՈՆ ԴԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ

Ընդէր Գրոցդ

Ազգային եւ Օտար Մատենագրաց

(Արձակ և Ոտանաւոր)

Այդ ընտիր գործն ցարդ հրատարակուած հաւաքածոներու մէջ առաջին տեղը կը բռնէ, ունի ճոխ պարունակութիւն մի բնիր գասակարգութեամբ։ շահագրգիռ և հետաքրքրական ուսանողաց համար։ Երկասիրողն ներքոյիի մեծ հեղինակաց հետեւողութեամբ յաջողած է լաւագոյն մեթոտով մի առաջնորդել զաշակերտս յաւուրն աշխարհիկ լեզուի։

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅՆ կը բաղկանայ երկու մասերէ։ Ա· մասին մէջ կը բովանդակին գեղեցիկ հատուածներ, պատմական և նկարագրական գրուածներ, առակներ, ևն։ Գինն է 3 գահեկան։ Իսկ Բ· մասին մէջ որ առաջնոյն երկրնդն է ու մեծագիր, կը պարունակէ մեծ մասամբ անտիպ գրուածներ, գրագիտական գլխաւոր կանոններ, 35 հայ հեղինակաց հակիրճ կենսագրութիւններն, առածներ, բարոյական խմաստներ, բառագիտական ծանօթութիւններ ևն ևն։ Գինն 7 ուկէս գահեկան։ կը ծախուին ամէն հայ գրավաճառաց քով։

Այդ գործոյն կեղծ օրինակներէն զգուշանալու համար բաւ է միայն կարդալ գրքին ճակատն ՍԻՄՈՆ ԴԱԲԱՄԱՃԵԱՆ։ 163

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒ

Ա· ՏԱՐԻ

Բովանդակութիւն

Քերականութիւն.—Հնչեցութիւն.—Ընթերցուածք.— Թարգմանութիւն (Փոխադրութիւն)·—Բերանացի մասն.— Սեր ի գիրս.—Բայ.—Բառապիտութիւն.— Ոստրոգրութիւն։

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՑ

Մ· Պ· ԽՈՐԹԻՄՃԵԱՆ

Ուսուցիչ Ֆրանսերէն եւ Թուրք լեզուաց և բնական գիտութեանց

Ահա գործ մը՝ երկրոր տարիներ փորձուելի յետոյ ի լոյս կ'ընծայուի, գերբ «Հարարաբանաց», մանկիկներու, միակ իր տեսակին մէջ, որ կը տարբերի իր առանձնայատկութեամբ, նիւթոց բնութիւնքն ու տարբերանուագումներն։

Այդ գիրքն պէտք չէ թերագոյն այլ եւս ուրիշ որ և է դասագրքի, կարդաց գրել ու խօսել սորվելու համար։

Ուսուցիչք յետ այսու պիտի չդանգաստին իրենց աշակերտաց ըմբռնելուն և պիտի չը գտնուի ուսանող մը որ եւս մնայ իր դասին։

Անհաւասիկ նոր և անձնական բաւելու արժանի դասագիրք մը որ կը վաճառի 4 գահեկանի Մարգարեան գրատունը և ամէն հայ գրավաճառաց քով։

Ի մտադ կը հրատարակուի ևս գործոյս ուղեցոյցն ի դիւրութիւն ուսուցչաց և յօդնութիւն ինքնընտել ուսանողաց։ 158 7—11

Փարիզի Ակադեմիայէն Նշանաւորութեան մրցանակ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՒԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 1,000,000

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթասուց համար։

27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եղերաց
Թիւ 12, Սանտալէը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան.

4

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻ

Էլպիսէ անպարընտա պիր սէնէտէ լիւզումի մրգաար ալընմագ իւզրէ ֆագֆօն պալը վէ չէրիտի իւչ կիւմիւշ եալարզը էրօլէմ պէհէրի օմուզ տօգուզ զուրուչ։

Իւչինճի օրտուլի հիւմայուն իչուն Մանասթիրտա թէօլիմ օլունմագ իւզրէ միպայեա օլունաճագ լէվատիչքէարի եուն չօրապ, չիֆթ եիրմի սէքիզ պին։

Պէչինճի օրտուլի հիւմայուն իչուն Շամը Շէրիֆէ թէօլիմ օլունմագ օն իքի պինտէն օն պէշ պին ատէթէ գատար մա փիւսկիւլ ֆէս։

Մէքթէպը հարպիյէի չահանէ իչուն միւպայեա օլունաճագ փլանչէթա վէ մրստարէ թագըմ օն։

Պալատէ մուրագամ տէօրթ գալեմ էշեա միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգրի միւնագասայէ գօնուլմուշ վէ էշեաի մէգքիւրէտէն էրօլէթ վէ չօրապ իլէ ֆէսին իւչ կիւն խիթամընտա վէ փլանչէթա վէ մրստարէնին տախի օն կիւն խիթամընտա գարարը վիրիլէճէյի մուգարրէր պուլունմուշ օլմագլէ իթթայէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

4 թշրէնի էվվէլ 306 816
Նո. 21 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻ

Կիբիտ ֆբրգասընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ պէշ պին չուվալ տագիգին թշրէնի էվվէլին օնընճը կիւնիւ պիրմիւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ, իթթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվգիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 թշրէնի էվվէլ 1890 817
Նո. 22 3—3

ՇՈՓԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՖԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մ-ր-ելէ-ի և Բ-ֆֆի դ-ջ- կ-ն-ա-ս-ր-գ-ե-բ-ն-ա-ր

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆուտ երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէյիրեալ որ հոկտ. 15ին Մարսիլիայէն և հոկտ. 21ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւնէ Սիրէ-ի որ պիտի մեկնի հոկտ. 28ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 250 ֆրանք
Բ. » 178 »

Ո-ւղ-ղ-ի և -ր-ֆ -ա-վ-ա-ր-ն-ի

Նաւագնչքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւսէթ
Մուհանէ փողոց, Թիւ 14

ՀԱԶԻ ՇՆՉԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՅՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՀՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՒՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ դէմ իբր ապահով դարման այս գեղին վայելչած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ. Բօուէլ կ'ընտանայ անանցիկ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ թագուհւոյն Նէրվի թեղանթակրոյն վրայ, ի Ռիբ, բանկովտիա։

«Սիրելի պարոն, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ Հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցուներ, վ սեմ. Լոմ փարթնէսյան Ձեռաբեց ինձ գործածել ձեր անգլուգական բարաբանէն ամենաբի հաւատիներով և կրնամ հաւատալ ձեզ թէ ա-ռաջին գործածութենէն իսկ զգայի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադարեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն ոյոյց։ (Սոր.) Վ. ԼԻՆԶԷԼ, Նէգլի թեղանթակրէն։»

Կը վաճառուի ամէն գեղատանց և արտօնեալ գեղերու վաճառականաց քով, չիշը 1 չիլին 1½ բէնսի, 2 չիլին 3 բէնսի և 11 չիլինի։—Պատրաստեալ Ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բաէլ, Պլաքֆրիէրս բրամ, Լանտան։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով։
601 Մ. ԷՏՄՈՒՆԴ ՓԱՐՍԻԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղվատա, պահականացին քով, կայսրան Թրամվէյիցի, 95 և 97

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՍ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱՋՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԱԼ-ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ

605

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յեա գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթախառն պատրաստութիւններէն։

Այ- երէ-ի, լ-ւ-ր-ի հ-ա-ի յեւ-ի ներ-ւ, դեռ գ-ի-բ-ր-ի-ն-մ-ք կ'-ա-ն-ա-ի կ-ն-ի-ր-ի-ն և մ-ն-ա-կ-ի-ր-ի-ն

Պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի գրգռեր, ակռայները չի սեւցներ։

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՐՍԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նի-թի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՈՒԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բազկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէն։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ լաջուանակագոյն կամ թանձրասեւ։

Փոքրը ցոյց տուած է թէ այս ներկին ո՛ր-չափ գերազանց է նմանորինակ ուրիշ պատրաստութիւններու։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնն բնականէն երեւալը տալ և ամէնէն ուշագիր գիտոցի ի գերեւ հանել։ Կը կասկածուին հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրի թեփը կ'անհետացնէ և նոր այծ կուտայ մազային մարթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԴԻՐԵԱՑԻՆԱՆ ԵԼԱՆԱԿԸ

Սրուակին երեքգնել գործածելի առաջ և փոքր բանակութեամբ հեղուկին գնել սակաւակի մը մէջ, յետոյ բարակ զգոյշի ասեղով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած ապտեղով մը թէթեւ հերպալ մազերուն վրայ անցուցեալ զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոչնայ։ Բոլոր մազերը մէկ չէլուլուի ամենք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամին աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ելլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն ապրիլեալ պահելու համար կը բաւէ երեք լրջոր շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք կայ գլուխը լուալ գործածութիւնէն առաջ կամ հաքբը։ Մի՞այն դէմքն և մեհեանները լուալ առ ի դիւրութիւն։

Եթէ նիւթ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործածութիւնէն հաքբ, գլուխը լուալու է ջիր մը տալ ոյոյց։ ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէկ թեթեւապես թրջած ապտեղ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յաջալ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵԼԾԵՐԷՆՆ ԶԳՈՒՇԵՑԵԱԼ.

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆԴ ԴԱՐՍԻԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վ.ղվատա, Պահականացին քով, կայսրան Ղալաթիա-Շեհզլի Թրամվէյիցի, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 601

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍՏԻԿ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՈՕԹ ՆՈՐՈՒՂ ՊՐԻԹԻՇ ՐԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յանախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուկ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են կոպա էբէրով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուկ մուճակները կը գերազանցեն քսան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իրբեւ նշան։ Կը վաճառուին Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութին և բոլոր քաուչուկէ մուճակ վաճառողներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահչէ Գարու, Գոճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոլի թիւ 13 մթերանոցը։

167

ՃԵՐՄԱԿ ԱԿՈՒԱՑՆԵՐ
Առողջապահութիւն Բերնի
ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ ‖ EAU DE BOTOT
Կը պահպանէ ակռայները, կը պնդէ ընդերքը,
կը զովացնէ բերանը։
ՓՆՏՌԵԼ ԲԱՆ ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Ռիւ սը լա Բէյ, ԲԱՐԻԶ։
Ակիր առաջ՝ 229, Մէնդ-Օնօրէ
ԿԸ ԾԱԽԻՒԻ ԲՈԼՈՐ ՀՈՏԱՎԱՃԱՌԱՑ ԳԻՎ.
Հարցնել նաև Պոթոյի Վիրնիկը ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ, Դրբսբեամբ և բոլորովը դերազանց։
6 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պոն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

ՈՒՏՈՆ ԿԻՒՅՕ՝ հեղուկ մը է զոր Բարիզի եօթն մեծ հիւանդանոցներու, ինչպէս նաև Պրուսելի, Վիէննայի, Լիսպոնի և այլն մէջ փորձած են ընդդէմ հարբուխի, պրոնշիդի, շնչարգելութեան, մրթի հիւանդութեանց, որ բիւնի են։

ՈՒՏՈՆ ԿԻՒՅՕ իր բաղադրութեամբը ունի Վիշիի ջրին յատկութիւններն, եւս աւելի կազդուրիչ ըլլալով։ Ուստի եւ նշանաւոր դարման մը է ընդդէմ սամանքի հիւանդութեանց։

Ինչպէս յայտնի է, խայծդանէն կ'ելլեն ամէնէն տգեղ հականեխական գեղերը։ այս պատճառաւ է որ «Ուտոն Կիւյօ» համաճարակի եւ տաքերու տեղն զգուշական և առողջապահիկ ըմպելիք մըն է որ կը զովացնէ եւ կը մաքրէ արիւնը։

«Այս պարբերութիւնը յոյսով ընէ տէր ուրեն ընդունելի գրիչներուն կ'ուղղուի։

Բարձ. Պալէն, բժիշկ Սենտ-Լուսի հիւանդանոցին

Միմիայն ի Բարիզ, Ժագոպ փողոց, Թիւ 19, կը պատրաստուի ճշմարիտ ՈՒՏՈՆ ԿԻՒՅՕՆ։ 596

ՇՆՉԱՐԳԵԼ ՍԻՐՏ ԲՈՆՈՒԻ, ՈՒՂԵՂԻ ՀԱՐԲՈՒԽԻ Նոյն հետայն կը հանդարտին, կը բժշկուի ԼԸՎԱՍԷՕՐԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ։ Լբվասէօրի անունը պահանջել տուփին վրայ (3 ֆրանք)։ Կեդրոնատեղի Դեղ. ՌՈՊԻՔԷ, 23, Մոնէ փողոց, Բարիզ, ի Կ. Պոլիս Լէքանզը եղբարք, Բրիտանական դեղարան։

NEVRALGIES ՋՊԱՅԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ԹԻՒԹՔ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն ՏՈՔԹՈՐ ՖԷՐՈՆԵԼԻ ԱՆԹԻՆԵՎՐԱԼԳԻԱ դեղահատներով։ Տուփը 3 ֆր.—Պահանջել Գործարանատեղց Միութեան գրաշրջ. Կեդրոնատեղի՝ Դեղ. ՌՈՊԻՔԷ, 23, Մոնէ փողոց, Բարիզ, ի Կ. Պոլիս Մէզիրի և ընկ., դեղավաճառք, և ամէն լաւ դեղարաններ։ 605

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՏՐՈՒԹԻՒՆ
Նաւագնաց երթեւեկութիւնք

Օր	հան.	ժ.	ր.	Երթ.	ժ.	ր.	Երթ.
Հ.	8	20	եր.	Օտէսա			
Դ.	9	21	5 եր.	Աղբիւրագրիա			
Չ.	10	22	10 առ.	Անատոլու			
Հ.	10	22	10 առ.	Սեվաստոպոլ			
Եշ.	11	23	2 եր.	Օտէսա			

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրչէ Գարու։ 26

ՔԻՒՆԱՐԴ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ուր -ա-ը երկ- -ն-ի-ա- կը բ-ն-ի Լ-վ-ր-ա-ի և Ա-ր-ե-ի-ա դ-ի-ա-

Անուանք	Թռան.	Անուանք	Թռան.
Ումպրիա	7718	Գոթալանիա	4845
Էդդինբրա	7718	Պոթնիա	4531
Սկրվիա	7391	Սամարիա	2574
Ուրանիա	7268	Մարատոն	2403
Բաւարիա	5587	Ագլա	2393
Սեֆիլանիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բարմիրա	2144
Ալէքրօ	2148	Թրինիտատ	899
Քէսար	1876	Մարգգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Trinidad չոգենաւը Լիվրբուլէն ասատ կ'սպասուի հոկտեմբեր 23ին։
Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ էրբ-կ-դ-ր
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա
10

Կ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԴԱՌԼԸՄԱՆ
ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ
Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ Խան, մի ջաղդ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Էվանէլիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ամրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ սեժի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուած, կիսապատրաստ, քսիրքս, քօրսէ, թաշկինակ, սեղանի պիտոյք, շապկի, շապկընկեր, սամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդազարդեստներ, ուրիշ ցուցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքթիներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յուսալով մի ըրած է նաև ապպրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելագոյն գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրպրելն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթոներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքրաքանակութեամբ։

ԱԱԿԱԼԱՊՈՒԹԻՒՆ ՁԱԿԱՑ 24

Ա. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
Ս-ա-ա-ա-ա-ա-ն, Ճ-ն-ա-ա-ի-ա-ի 1 ՈՐԳՈՑ

ԱՐԵՒԵԼ ԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՋԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1890, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՋԷ

ԹՈՒՆԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Կ. Պոլիս	6 30	7 ...	7 30	7 50	8 30	9 ..	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ..	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ..	5 30	6 ...	6 30
Գալատա-գարու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 9	4 39	5 10	5 40	6 9	6 40
Իւէնի-գարու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 14	5 44	6 13	6 44
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամարիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 18	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 20	5 50	6 19	6 50
Իւէնի-գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 54	10 23	10 54	11 21	11 54	12 22	1 54	2 21	2 54	3 23	4 25	4 54	5 26	5 56	6 24	6 56
Մարտիրիզ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 5	10 35	11 6	...	12 6	...	2 6	...	3 5	3 36	4 35	5 6	5 39	6 9	6 35	7 9
Ալ Մէնֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	...	12 17	...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 19	...	7 18
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 2	...	...	...	...	...	...	12 25	...	...	...	...	...	...	...	...	6 27	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՋԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒՆԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	51
	Առաւօտ												Իրիկուն									
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 20	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ալ Մէնֆանօ	6 36	7 ...	...	8 ...	8 30	...	9 30	...	...	...	11 30	...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	6 ...	...	7 6
Մարտիրիզ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	...	11 40	...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 40	7 18
Իւէնի-գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 53	10 24	10 53	11 26	11 53	1 24	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 54	6 23	6 53	7 57
Սամարիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 57	10 28	10 57	11 29	11 57	1 28	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 58	6 27	6 57	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Իւէնի-գարու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 3	10 34	11 3	11 34	12 3	1 34	2 3	2 34	3 3	3 34	4 34	5 3	6 4	6 33	7 3	...
Գալատա-գարու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 8	11 38	12 8	1 38	2 8	2 38	3 8	3 38	4 38	5 8	6 8	6 38	7 8	8 6
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	11 46	12 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 16	8 15

Փոքր ծարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծարքը Պոլսէն Մարբրիզիզ կամ աւելի հեռի կայարանայ մինչև բանող կառախմբոց մէջ միայն ընդունուին։ Թիւ 1 և 2 կառախմբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոնները։ միւս կառախմբերն ունին միայն Բ. և Գ. վագոնները։